Ն. 899 — 1888 ՄԱՅԻՍ 20 ՃՈՒՄԱԱ — 1305 ՐԱՄԱԶԱՆ 21 — ՏԷՕՐՏՈՒՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ՓԱՐԱ

ՓՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՆԱՅԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՅԷՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըք	6 այլըք	3 այլըք
ՄԷՍՏԱՊՕԼ	200 ղշ.	105 ղշ.	55 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէճմուիյէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Իլքի, 2նճի վէ 3նճի սահիֆէ սադըրը ղրշ. 6
4ունճու սահիֆէ սադըրը 1ի 10փ. հս. » 5
Մէքթուպլար նաֆիլէյա ոլուր, [illegible] ոլունմայան եէրլերէ [illegible] օլունմայաճագ տըր.

Իտարէխանէսի, Ստամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր: Քեաֆֆէի մէքթուպլար հաղգընտա կազէթանըն սահիպ վէ միւտիրը ՅՈՎՀԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա:

ԻՖԱՏԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Ստամպօլ, Գալաթա վէ Պէյօղլու թարաֆլարընտա միւվէզզիմիզ վասըթասըյլա կազէթալարընը ալմագտա օլան ապօնէլէրիմիզտէն հէր քիմ' աքշամլարը ուզաղըլըղընա կէօրէ նիհայէթ աղշամ սաաթ 12յէ գատար կիւնլիւք կազէթասընը ալմազըսա տա եա սաաթ 12տէն սօնրա եախօտ էրթէսի կիւնիւ միւվէզզիմիզ կէթիրիր իսէ, գապուլ էյլէմէյիպ րէտտ իթմէսինի, վէ քէյֆիյէթի իտարէխանէմիզէ պիր մէքթուպլա մաթպաամըզա իշար էյլէմէսինի րիճա էտէրիզ:

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Բրէնս Ֆէրտինանտ' Շարգի Րումէլիյէ վուգու պուլան սէյահաթընտան կէչէն բազար կիւնիւ Սօֆիյայա ավտէթ էյլէ, էհալի թարաֆընտան ֆէվգէլատէ ալգըշլար իլէ գապուլ օլընմըշ տըր.

* *

Սօֆիյատա նէշր օլընան Պօլ-Ի-է կազէթասընտա պէր վէճհը աթի օգունմուշ տըր.

«Մաքէտօնիա սէրսէրիլէրինտէն օլան պազը Պուլկար միւլթէճիլէրի իլէ պիր լօղմա էքմէք իչին հայաթլարընը թէհլիքէյէ գօյարագ սէրսէրի տօլաշան Գարատաղլըլարտան միւրէքքէպ օլարագ Էսխիրէ վիլայէթինտէ ճէնուպ հուտուտումըզըն թա ուճունտա չէթէլէր թէշքիլ օլընմագտա օլըրըը, վէ իշպու հայտուտ չէթէլէրինին մագսատը' ճէնուպի Պուլկարիսթանա թէճավիւզ իտէրէք օրատա գարըշըգլըգլար չըգարմագ իտիւկի խապէր վէրիլիյօր:

«Զանընըմըզա կէօրէ, միլէլը մուխթէլիֆէտէն միւրէքքէպ օլան վէ Սլավ ճէմիյէթլէրի խուֆիյէսինին միւշթէրիլէրի պուլընան պու հաշարիլէրին էֆքեարը' Սէլանիք Զաքօփա նահիյէսինտէ Ժէրտէնի Թավապը, Կրլավան եախօտ Վաղօվօ ճիհէթլէրինտէն Պուլկարիսթանա կիրմէք տիր. Օ ճիհէթտէ արազի Օսմանիյէ' տիլ կիպի Պուլկարիսթան արազիսի իչէրիսինէ կիրմիշ տիր.

«Պունտան պաշգա րիվայէթ օլընտըղընա կէօրէ, 1886 օգոստոս 9/21 հատիսէսինի (բրէնս Ալէքսանտրըն մագամը իգթիտարտէն աչագը ալընմասը) իգա խուէնէրտէն մաղէու Պէնտէրօֆ' ախիրէն Պուլբէշտէ պուլունտուղու հալտէ, պու քէրրէ Օսմանլը հուտուտունտան Ֆիլիպէ սանճաղընտա Բէրուշթիճա նամ պէօյիւք գարիյէյէ սիվիլ վէրմիշ, վէ օրատա գարըշըգլըգլար չըգարմագտա չալըշըյօր իմիշ.

«Պու հավատիս' պիզճէ բէք շիւպհէլի կէօրիւնիյօր, լաքին էկէր Պէնտէրօֆ հագգընտաքի Պուլկարիսթանա կիրմիշ իսէ, արթըգ օրատան չըգամայաճաղընա էմինիզ.»

* *

Պուլկարիսթանըն բրէնս Ֆէրտինանտտան խէլասը խուսուսունու թալէպ իթմէք իւզրէ 500000 իմզալը հավի օլարագ Ժէնէրալ Տօնտուգօֆ թարաֆընտան Րուսիա Չարընա պիր մահզէր թագտիմ օլընտըղընա տաիր պիր Րօյթէր կաղէթասընըն վէրտիկի հավատիսի Պրիւքսէլտէքի Նօռ կազէթասը թէքզիպ իտիյօր.

ԿԻՐԻՏ

Նէ-Ըօրքըն պէյանընա կէօրէ, Կիրիտ մէճլիսը ումումիսինին միւտտախիլէթը հագգընտա ճանիպը Պապը Ալիտէն ճէրէյան էտէն միւզաքէրէ վալիի ճէնապի Նիգօլաքի Սարթինսքի բաշա հազրէթլէրինին թայինաթը մուֆառագաթէ իրսալ գըլընմըշ տըր.

Կազէթայի մէզքիւրըն գավլինճէ, վալիի միւշարէիլէյհ մէճլիսը ումումինին միւզաքէրաթընտա եագընտան նէզարէթ իտէճէք, վէ լիւզում կէօրտիւկիւ անտէ քէնտի թաստիգը էտրինէ պիր տօնանմա վազ օլընաճագ տըր.

Օսմանլը օրտուսունտա միւսթախտէմ Ալէման զապիթանը իլէ Ալէմանիատա թահսիլ իտէն Օսմանլը զապիթանընըն թանզիմ գօմանտասըյլա օլարագ իշպու եազ մէվսիմինտէ Տէրսաատէթտէ պէօյիւք մանէվրալար իճրա օլընաճաղը խապէր վէրիլմիշ տըր.

Թիւրքիտէ ախիրէքի Փէզրա օգունմըշ տըր.

Մէյտանը Թէտավիւլտէ պուլընան սիմ մէճիտիյէլէրին քէօրէլթի ճիհէթիյէ լիրա իլէ օլան ֆարգընըն թէճավիւզ իթմէսինէ վէ պու տա հէմ խալգըն վէ հէմ տէ խազինէյի ճէլիլէնին մէնաֆիինէ տօգունաճաղընտան պինաէն, 500,000 լիրալըգ սիմ մէճիտիյէնին ուֆագլըգա թահվիլի հագգընտա պու քէրրէ իրատէի Սէնիյէի հազրէթը Թաճտարի շէրէֆսանիւ օլմուշ, վէ պու իրատէի Սէնիյէ կիւմիւշ իլէ ալթուն մէսքիւքեաթ պէյնինտէ հասըլ իլէ մէճիտիյէլէրին գըյմէթ վէ իթիպարընըն միւհաֆազա վէ ուֆագլըգըն չօղալտըլմասը իլէ մուամէլաթը ումումիյէյէ սուհուլէթ պախշ օլմագ մագսատը խայրիմէսթուրունէ մէպնի պուլընմըշ իքէն, մէմուրաթը նազարէն, մէզքիւրէթը Շահանէ միւտաֆի սաաթլու Րաշիտ էֆ. հազրէթլէրինին պու նօգթայի միւհիմմէ հըրս օլընմամալարագ մէվգըի թէտավիւլէն գալտըրըլմասը մուգարրէր օլան մէզքիւր իւ մըգտար 20լիք մէճիտինին մէսարիֆի տարպխանէյի օլան 25000 լիրալըգ մէճիտիյէ ուֆագլըգա թահվիլ օլընմայարագ գապուլ վէ սարֆ օլընուր, վէ (Զարփխանէտէ) իշպու օլընան բուլ տաիրէսի մէսարիֆինէ տէ 20լիք մէճիտիյէ իթմաը պանա թէլիֆ պուլընտուղընտան, պու հիսապճա 500,000 լիրայա մուգապիլ 475,000 լիրալըգ 20լիք մէճիտիյէ մէվգըի թէտավիւլէ գալտըրըլմըշ օլըյօր քի, մէզքիւրէթը խաարէսի իլէ «եալնըզ մէճիտիյէլէրին ուֆագլըգա թահվիլի վէ մըգտարընա կէօրէ պունտան պիր իւճրէթը տարպիյէ ալմագ գաչիրէսի» նազարը իլէ պագըլարագ, իշին էսասը թագսիր իտլէմիշ իտէմէ օլմասը իլէ, մագսատը ասլի իլէ միւթենասիպ միւսավիլ հուսուլի լազըմէտէն տիր.

——

Գարատաղտա մէվճուտ պուլընան Հէրսէքլի միւլթէճիլէրին ախիրէն Հէրսէքէ վուգու պուլան թէճավիւզ վէ թէճավիւզլէրընտան տօլայը Աւստրիա—Մաճառիսթան հիւքիւմէթի' Գարատաղ պապը իխթարաթտա պուլընըպ, էկէր մէրգումա միւլթէճիլէր' թաաղգիպ օլընմազլարընտա Գարատաղ իլթիճա իտտէ թէմվիթ օլընմալար իսէ իւրիւտէ պունտան հասըլ օլաճագ նէթայիճէ քէնտիսինի մէսուլ թութաճաղընը Գարատաղ հիւքիւմէթինէ իխթար էյլէմիշ տիր.

——

Շարգ միւխպիրլէրինէ իճրաի հըմայէ իթմէկէ Ֆրանսանըն հագգը օլամայընճա գարար վէրմէք իւզրէ Ալէմանիա, Աւստրիա վէ Իթալիա արասընտա պիր իթիլաֆ հասըլ էյլէմիշ վէ եախօտ հասըլ էյլէմէք իւզրէ պուլընմըշ օլտուղընա տաիր պիր Րօյթէր կաղէթասընըն վէրտիկի հավատիսի հաղգընտա Իթալիա Մէճլիսը մէպուսան ազասընտան պիրինին Մ. Գրիսփիյէ իրատը սուալ իթմէք նիյէթինտէ պուլընտուղընը Օ--իւէ-Բուէ Րօմա կաղէթասը եազըյօր.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Պարիզ 30 մայիս

Շարգ ճիհէթի իտարէ եօլ գումբանեասը' չարգ զամանըրընըն Սէլ Նամ մահալ թարիգիյէ իչլէտիլէրինի թէրթիպ իթմիշ օլտուղը, պու սուրէթլէ Ալէմանիա արազիսինէ վէ բարօրթ մուամէլէսինէ լիւզում գալմայաճագ տըր.

Րօմա 30 մայիս

Մէճլիսը մէպուսան' Մ. Նիգօթէրա իլէ տիկէր 9 մէպուսըն թագտիմ իթտիքլէրի թէքլիֆնամէյի (բանաձեւ) գապուլ իթմիշ տիր.

Իշպու թէքլիֆնամէ պէրվէճհը աթի գալէմէ ալընմըշ տըր.

«Մէճլիսը մէպուսան' սէվահիլ իլէ պաշլըճա սահիլ շէհիրլէրինին վէ պախուսուս Նաբօլի, Բալէրմօ, Մէսինա, Լիվօռնօ, Ճէնովա վէ Վէնէտիք շէհիրլէրինին իքմալը մուհաֆազասը լիւզումունա գանի օլմուշ օլտուղընտան, հէյէթը վէքիլէ Բարլամէնթօնըն եէնի քիւշատը եանասընտա թէտապիրը միւգթազայէսի մէճլիսը մէզքիւրէ արզ ու թագտիմ իթմէսինի հիւքիւմէթտէն իսթար իտէր:»

ՐԷՍՄԻ

Էյեամի բէհճէթէնճամ Մասաուտ օլան ճումա վէ սաիր ալայը վալալէրտէ վէլիի նիյմէթի պիմիննէթիմիզ Բատիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինէ արզուհալլարընը րէֆ ու իթա իթմէք (եօգարը գալըրըմագ) մագսատըյլէ կիւզէրկեահը հիւմայունլարընըն իքի թարաֆընտա իւթամէի մէվգի թաազիմ օլարագ պէքլէմէքտէ օլան ահալինին խըլթանըն վէ պազըն պունլարըն թէմսիլ (վասըթա) էյլէտիքլէրի մուխաթէրաթ (գարըլար) վէ չօլուգ չօճուգլարըն էլլէրինտէ պուլընան խըթթալարընը գալպը Շահանէնին րաքիգ օրտըլարը արապայա եագըն իթմէք իւզրէ ճանլարընը թէհլիքէյէ ալթարճասընա հայվանլար արասընտա սօգուլմագտա օլտուգլարը կէօրիւլմէքտէ վէ քիմսէնին ինճինմէսինի թէճվիզ իթմէյէն գալպը մէրահիմայաթը հազրէթը Բատիշահի իպատուլլահըն պէօյլէ մուխաթարալար իչինտէ վէ հայվանլարըն հարէքէթլէրի արասընտա գօշուշտըգլարընըն միւշահէտէսինտէն րըգգաթ վէ թէէսսիւր պույուրուլմագտա օլուպ, վագըա շիմտիյէ գատար իճրա խըլըն թէտապիր իլէ պիհամտիլլահ Թէալա պիր քիմսէ ինճինտիլմիշ իսէ տէ, հէր հալտէ մուխաթարա մէյտանա վէ մէվճուտ օլտուղընտան, պու եօլտաքի թէտապիր վէ մուխաթարաթա հիչ հաճէթ օլմաղըղընը ճումլէյէ իֆհամը լազըմ կէլմիշ, վէ Ճէնապը Մէվլա' էյեամը էօմրը շէվքէթը Շահանէլէրինի րուզը էֆզուն պույուրսուն. չէֆգաթ վէ մէրհամէթը հիւմայունը ճէնապը Խիլաֆէթբէնահիլէրին թէրճէմանը օլան իշպու միւհիմ մէսէլէյէ պէյան օլմայըպ, Տարիւլ Խիլաֆէթիւլ Ալիյէտէ (Ստամպօլտա) տէյիլ, պիլիմում մէմալիքտէ պուլընան ահալի խըթթասընըն թէլէկրաֆ վէ բօսթա վասըթասըյլա վուգու պուլմագտա օլան միւսթէտիեաթ վէ արզուհալլարը պիլէ մէշմուլը նազարը մէրահիմիւսթէրը հազրէթը Բատիշահի օլմագտա վէ իգթիզասընա կէօրէ թահթը մուամէլէյէ ալընմագտա օլտուղընտան, վէ րիքեապը հիւմայունը Միւլուքեանէյէ րէֆ ու իթա խուլըն արզուհալլար իսէ, թային պուլընմըշ օլան մախսուս մէմուրլար վասըթասըյլա ախզ վէ գապուլ օլընարագ, մանզուր միւլահազէի Հազրէթը Բատիշահի պույուրուլտուգտան սօնրա պու իրատէի Սէնիյէ մուամէլէլէրինէ պագըլմագտա պուլընտուղընտան, ահալինին թարաֆընտան էօյլէ թէհլիքէյի մուճիպ հալաթա մէյտան վէրիլմէմէք իւզրէ, եալընըզ պուլընտուգլարը մահալլէրտէ գըմըլտամայարագ պէքլէմէլէրի, վէ արզուհալլարընը արզուհալ մէմուրլարընըն տաիրէի մախսուսալարընա կէօնտէրմիւլէրի հալտէ, քէզալիք մուամէլէլէրի իֆա գըլընաճաղը ճիհէթլէ մայիմ օլմագ իւզրէ պէյանը քէյֆիյէթէ իպթիտար օլընուր.

ՏԱԽԼԻՅԷ

Սատրազամ հազրէթլէրինին թահթը րիյասէթլէրինտէ օլարագ, Տախլիյէ, Ատլիյէ, Մալիյէ, վէ Խարիճիյէ Խըզմէթը Շահանէ նազըրլարը բաշալար հազարաթը իլէ Մալիյէ նազըրը սաատէթլի Զիհնի բաշա վէ Մալիյէ միւսթէշարը Բօրթուգալ Միքայէլ էֆէնտի հազարաթընտան միւրէքքէպ օլարագ թէշէքքիւլ իթմիշ օլան գօմիսիօն մախսուս' թիւն ախշամ իճթիմա իթմիշ վէ մէզքիւր գօմիսիօն մաթլուպ էյլէտիկի թալիմատը մալիյէ մէճլիսինէ մէվատտը սաիրէ մայիմ հազինէնաքի միւզաքէրայա նէթիճէ-

ճէրէյան օլմաղըլա, պու պապտէ պիր գըլթա մազպաթա թանզիմ վէ խաքիբայի Շահանէյէ թագտիմ գըլընարագ' Թ-րքիտէ օգունմըշ տըր.

Տիկէր թարաֆտան Մէ--Լէպ-ին գավլինճէ, խըթթիգրաղը մէզքիւրըն աղըր չիմտիլիք թէէխխիւր օլունուպ, րէֆիգը աիմէլէ թէսվիյէի 'մասլահաթ' խուսուսունէ իրատէի Սէնիյէ սատըր իթմիշ տիր.

—Տիւն խըթթիգրաղ գօմիսիօնընըն [illegible] իճթիմաընտա, Պարօն Հիրշին [illegible] Սարըքէր Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրի' Սատրազամ հազրէթլէրինին նէզտինէ տավէթ պուլընարագ, մէսէլէի մէզքիւրէ հագգընտա քէնտիսինէ պազը [illegible] իթմիշ տիր.

—Մէզքիւր հաքէմ մէճլիսի տիւն ախշամ ինէ իճթիմա իլէ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին միւթալէալարը վարագընտան 3 մատտէ իլէ խըթթամ պուլմըշ տիր.

Պարօն Հիրշին հաքէմլէրի' հիւքիւմէթը Սէնիյէնին միւթալէալարընըն [illegible]

—Նաֆիա նէզարէթի սէրմիւհէնտիսի Մ. Կալան' Պարօն Հիրշին հաքէմի իլէ պէրապէր մէսէլէնին ճիհէթի ֆէննիյէսինի թէտգիգ իթմէք իւզրէ հաքէմ մէճլիսինէ մէմուր պուլընմըշ տըր.

—Խարիճիյէ նէզարէթի միւսթէշարը Մ. Պօղօս [illegible] էֆէնտինին հաքէմլէրի' տիւն Պրուսսատան Տէրսաատէթէ ավտէթ էյլէմիշ տիր.

—Մէզքիւր նազըրը Մինիֆ բաշա հազրէթլէրի' տիւն սապահ Մանասթըր [illegible] ճիհէթին պազը մէմուրիյէթլէր [illegible] պուլընմըշ տըր.

—Մէճլիսը Տէրսաատէթտէ պուլընան Վիէննա սէֆարէթը Սէնիյէսի ճէնապը Սատըգ Մէհմէտ պէյ' իֆթար [illegible] պուլընմըշ, վէ Վիէննա սէֆիրի [illegible] հազրէթլէրինէ [illegible] տիւն Վիէննայա ավտէթ էյլէմիշ տիր.

—Խարիճիյէ նէզարէթի հուգուգ միւշավիրլէրի մուավինլէրինտէն Ճիվանեան Նշան էֆէնտի' պաղը հուսուսատ իչին Էրզրումա մէմուր օլընաճագ' օրատան գօմիսիօն [illegible] պիր մուտտէթ [illegible] կէլմիշ տիր.

—Դրուբ ֆազըլթլու [illegible] օլան [illegible] Ալէմանիայա միւտիրի ֆէրիգ Սամիհ բաշա հազրէթլէրի' տիւն Տէրսաատէթէ ավտէթ էյլէմիշ տիր.

—Էվվէլճէ եազտըղըմըզ վէճհլէ, Վիէննատա Գրէտիթ Անշթալթ պանգասընըն միւտիրի Մ. Զիֆֆէր' Րէժի հագգընտա գարիպէն իճրա օլընաճագ միւզաքէրաթտա հազըր պուլընմագ իւզրէ տիւն չէհրիմիզէ կէլմիշ վէ Պէյօղլընտա օթէլ Րօյալա նազիլ օլմուշ տըր.

—Եավէրանը Շահանէտէն միրալայ Իսմայիլ պէյէ 2նճի րիւթպէ Օսմանի նիշանը իհսան պույուրուլմըշ տըր.

—Սէլանիքտէն իշար օլընտըղընա կէօրէ, պազը հայտուտլար' Բէրքէթէ ճիվարընտա Գարըտա նամընտա պիր ճիֆթլիք իլէ եանընտա պուլընան տիկէր իքի քիմսէյի գափլ ու թէլէֆ իլէ լիւզումլերինտէ պուլտուգլարը 800 լիրալարը ղասա իթմիշլէր տիր. Բէլէտիյէ տիկէր պիր Իսլամ [illegible] մահալլէ [illegible] հայտուտլար թարաֆընտան գաթլ էտիլմիշ տիր.

—Կէչէն սալը կէճէսի Ստամպօլտա Քիւչիւք Բիյազէ մահալլէսինտէ իխթիյար պիր պաղչէվանըն նաշը պուլընըպ, մէրգում' պաղը մէճհուլ քիմսէլէր թարաֆընտան գաթլ խուլընմըշ տըր.

—Էվվէլքի կէճէ սաաթ 3 րատտէլէրինտէ Գալաթա Քէմէր ալթընտա Գարաօղլըն սօգաղընտա քիւչիւք պիր չամաշըրխանէտէն հարիգ զուհուր իտէրէք, էթրաֆա սիրայէթ իթմէքսիզին տէրհալ պասթըրըլմըշ տըր.

—Պազը զէվաթըն ֆամիլեալարը նամընա օլարագ սախթէ թէզքէրէլէր թէրթիպ իլէ պու ֆամիլեալարըն ախզուխթա իթթիքի թիւճճար վէ էսնաֆա կէօթիւրիւրէք էշեա վէ սաիրէ տօլանտըրմայը' իխթիատ իթմիշ օլան պիր գատըն' թիւն թախի գույումճը Անասթասին տիւքքեանընտան պիր պէօյիւք գաթ նամընա պիր խալը միւճէվհէրաթ տօլանտըրմագ իւզրէ իքէն եագալանըպ էլէ կէչիրիլմիշ տիր.

—Պիր բօլիս նէֆէրի իլէ ժանտարմա պէօլիւք էմինլէրինտէն պիրի' էվվէլքի կէճէ Խասքէօյտէ կիրմիշ օլտուգլարը պիր ֆահիշէխանէտէ մուարազա չըգարըպ, ժանտարմա' բօլիսի աղըր սուրէթտէ եարալամըշ տըր.

—Ախիրէն Պապը Սէրասքէրի տէպպօյընտան պիր միգտար չատըր սըրգաթ իթմիշ օլան իքի չախըս' պու քէրրէ բօլիս թարաֆընտան տէրտէսթ օլընմըշլար տըր.

ՊԻՐ ԳԱՐԸՆԸՆ ՊԷԿԻՐ ՏՕՂՈՒՐՄԱՍԸ

Իթալիանըն Միլան չէհրինտէ թապ օլընան Լէմ-ը-ը-ե նամ կազէթանըն իշարընա կէօրէ, չէհրը մէզքիւր ճիվարընտա պիր գարիյէտէ արապաճը էսնաֆընտան պիրիսինին քէրիմէսի տիկէր պիր արապաճը իլէ ագտը իզտիվաճ խուսուսունտէ գալմըշ, վէ միւտտէթը թայինէնին խիթամընտա պիր ճէլէր թէվլիտ իթմիշ տիր.

Գատըն' վագը համլըն ազ իքինտէ վէֆաթ իթտիկի կիպի, գօճասը տախի պու վագաանըն թէէսսիւրաթը չէքտիւմէյէրէք պիր գաչ կիւն սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր. Պէկիր եավրուսը էլան եաշայօր իմիշ.

Միւթէվէֆֆիյէնին' համիլէ օլտուղը էսնատէ գօճասընըն պէկիրլէրինի թիմար իթմէք իւզրէ հէր կիւն ախըրա կիթմէքտէ օլմասը' պէօյլէ գարիպ պիր վէլէտա թէվլիտինէ սէպէպ օլտուղը ալթըպպա թարաֆընտան պէյան օլընմըշ իմիշ.'.'.'. (Սէ-էֆ)

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆՈՒԱԳ

28ՐԴ. ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՁԱՅՆԱԳՐԵԱԼ

ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԵՐԱԺՇՏԱՊԵՏ

ՏԻԱՐ ԱՐԱՄ ԲԺՇԿԵԱՆԷ

Այս տարի արտաքոյ կարգի շքեղութեամբ կատարուելին արդէն պաշտօնապէս յայտարարուած Ազգ. Սահմանադրութեան 28րդ. տարեդարձի հանդիսին ներդաշնակութեան փայլն յաւելող ձայնագրեալ ՆՈՒԱԳՆ, որ ազգին առաջնակարգ վաճառական, ազգային մեծանուն բարերար եւ ազգային Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի Պատժ. Հոգաբարձութեան բարեջան Ատենապետ Յակոբեան Վսեմ. Միքայէլ էֆէնտիին անուան ՋՕՆՈՒԱԾ է, կը պարունակէ նաեւ առ մեր հայրախնամ եւ Հայասէր Վեհ. Կայսրն Օգոստափառ Ղազի Սուլթան Համիտ Բրդ. ուղերձուած նմանապէս ձայնագրեալ ՄԱՂԹԱՆՔՆ, որ ցարդ երգուած իւր նմանեաց եւ տեսակին մէջ առաջիններէն մին է. ինչպէս վերջերս ամէն ուրեք գտած սիրալիր ընդունելութիւն եւ եղանակին ճաշակաւէտ քաղցրութիւնն ու ճարտարարուեստ ոճն կերաշխաւորեն.

Նուագն տպագրեալ կը ծախուի Զարդարեան, Մարգարեան, Գավաֆեան գրատուններէ, Պաղչէ-գաբու սուճի Պօղոս աղայի քով, եւ Պէշիքթաշի նաւամատոյց ծխավաճառ Կոկիկեան Պ. էֆէնտիի խանութը.

Հոյակապ համբաւաւոր և վաստակաւոր դերասանապետ' Վարդովեան Յակոբ էֆէնտին' այս անգամ ԽԻԽԻՔ ՀՕԴԻՈՑ կամ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԺՈՂՈ-

ՎՐԴԱՑԻՆ ԵՐԳԱՐԱՆ անունով 72 երեսներէ բաղկացեալ, յանգաւոր գեղեցիկ բանաստեղծութեանց մատենիկ մը հրատարակած է, որով Վարդովեան էֆէնտի փորձած է, օտարախօս երգերն' հայ ընկերութեանց և հանդէսներու մէջ լռեցնել, և անոնց տեղ նմանաչափ հայերէն երգեր դնել, օտար երգոց եղանակներուն ներդաշնակ և ժողովրդական հայերէն երգեր յարմարցնելով ու գեղգեղելով, մանաւանդ «բուպաջիի, մուխամմէսի և միւսէտտէսի» տիվանի վերայ.

Ասկից զատ, Վարդովեան էֆէնտի «գօշմա, մանի, կազել, գարիպ գօշմա, գալէնտէր, սէմաի. տէսլիմ, քօչաք» բառուած եղանակներու վերայ չափուած երգերուն մէջ ալ ... ական յաջողած է.

Ցիշատակութեան արժանի են «միւվէշշա, քէրէմ, քէսիք քէրէմ, խուրշիտ, մէճնիւն, եէտէքլի չարգը, միւսթէզատ, տիւպէյիթ, միւրէպպի, մուխամմէս, միւսէտտէս» երգերն.

Ոչ նուազ գովութեան արժանի են այն երգերն եւս, զորս յարմարցուցած է Վարդովեան էֆ. «Տէտէ էֆէնտիի, Թէլլալզատէի, Ալի էֆէնտիի, Հաճի Արիֆ պէյի, Նիկողոս աղայի, Նէյզէն Ասըմ էֆէնտիի, Րիֆաթ պէյի, Մէհմէտ պէյի» այլեւայլ Սուզինագ Շարգիներուն վերայ.

Ամեն դասակարգի ազգայնոց քաջալերութեան և գնահատութեան արժանի է սոյն երկը, որ կը ծախուի 5 ղշ. բոլոր գրավաճառաց քով.

Ճէրիտէի Շարգիյէ միւտիրիյէթինէ ալիսինէ,

Մայիս 2 թարիգ իլէն Աւէ-Ըէ ղազէթասընտա կէօրտիւկէն պիր վագաա միւճիպի թէէսսիւֆ տըր, լաքին սօրարըզ Աւէ-Ըէ կազէթասընա Մուշտա Էրմէնիլէրին պէշ քիլիսէլէրի վար տըր, պու քիլիսէլէրին հանկի պիրի օլտուղունու վէ հանկի մահալլէնին օլտուղունու թային էթմէմիշ. լաքին հանկի պիրինի թային էթսէ մահքէմէսիյէթ հասըլ օլաճաղը աշիքեար տըր, չիւնքի պու քիլիսէլէրին գապուլարը էօյլէ միւքէմմէլ վէ գավի տէմիրտէն եափըլմըշ տըր քի, Ասիթանէտէ պուլընան տէմիր քափուլար օ եօլտա միւհքէմ եափըլմամըշ տըր. Վագըա իլէ պիր չօգ սարիգլէր պու քիլիսէլէր իչէրիսինէ հիւճում էտիպ գափուլարը գըրամամըշլար, նէրտէ գալտը պէշ նէֆէր Էրմէնի Գաթօլիք կէճէ վագթը կէլիպ գափուլարը գըրըպ պիր գաչ Գաթօլիքլէրինի թէրք էտիպ. Վէէ զարարսըզ պիր վագթա, ահալի պէօյլէ պիր միւֆթէրիաթ իլէ օլան ճինայէթի գապուլ ամէ մը խաթիր իթմէզ Աւէ-Ըէ, օլամազ չէյ տիր. Փարզ խաթէլիմ քի պէօյլէ պիր շէյ վուգու պուլմուշ օլսուն պու տա թէսպիթ իլէ իսպաթ կէլմիշ տըր, պէօյլէ պիր բլանը օրատա Մուշլուլար էվվէլինտէն Թէրթիպ խուլալ Էրմէնի Գաթօլիքլէրինէ ամաթ էյլէտիքլէրի կիպի կիպի մէյտանտա տըր, վէ պէօյլէ պիր գաչ վագաաթլար տա պուլունտուղու իսպաթ էտէպիլիրիզ.

Կէչէն մայիս 5 թարիգլի իլէն չախսըմըզա պիր մէքթուպլարըմըզ վար տըր, պէօյլէ պիր վագաաթ վուգու պուլմուշ օլսա, միւնքիրինէ տէյիլ տըր պիզ. Էվէլ Էմիրտէ Աւէ-Ըէ միւթալաասը խափիլ Էրմէնի Գաթօլիքլէր հաքընտա եազտըղը արաճիֆ քէնտիսի պիլէ խաթա օլմազ ըտը. Ջիւնքի Մուշտա չէհիր իչինտէ պուլունան Գաթօլիքլէր գըրք պէշ հանէտէն իպարէթ տըր. Էրմէնիլէր իսէ, պին սէքիզ իւզ հանէ իւչ պէշ մահլէնին իչինտէ թագսիմ օլընմըշ տըր, նասըլ օլապիլիր քի էվլի պիր միլլէթ գալէպէլի պէօյլէ չօքլուք օլան պիր միլլէթէ գարշը հագարէթ էթմիշ, Թաճիպ օլունաճագ պիր վագաա տըր.

Մուշլու

Օհաննէս Իպրահիմեան

20 մայիս 88

ՑՕԳՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Ֆրէնկի վէ ալէմթը թէնասիւլիյէյէ աիտ խասթալըգլար իչին միւթէխասսըս (սբէսիալիսթ) օլան Տօգթ. Ճէլալեան էֆէնտի' Գալաթատա քէօբրիւնին գարշըսընտա Սըվաճը օղլու խանը իթթիսալինտէ վագը 5 նումէրօլը մահալտէ հէր կիւն միւրաճաաթ խուտէնլէրի թէտավի խուտէնճէյի իլան օլունուր.

ՍՕՆ ԲՕՍԹԱ.

ՄԱՃԱՌ ՀԻՒՔԻՒՄԷԹԻ
ՎԷ
ՊԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՒ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

Մ · ԹԻՑԱՆԸՆ ՆՈՒԹԳԸ

Մաճառիսթան Մէճլիսը մէպուսանընըն կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնքի ինթիխաբընտա, 1889 սէնէսի Բարիզ սէրկիսի ումումիսինտէն տօլայը իֆրատ օլընան պիր սիւվալ իւզէրինէ Մաճառ բէիսը վիւքէլասը Մ · Թիցանըն՝ ճէվապ մազամընտա սէրկիի մէզքիւր վէ Ֆրանսա ալէյհինտէ աթէշֆիշան պիր նութգ իյրատ իթտիկինի կէչէն կիւն թէլէկրաֆ խապէր վէրմիշ, վէ պունըն էվրօբաճա խայլի վէլվէլէյի մուճիպ օլտըղը մալիւմ օլմուշ օլմաղլա, էշէմմիյէթը մատտէյէ մէպնի ինթիխաբը մէզքիւրըն պազը թաֆսիլաթըյլա պէրապէր նութգըն մուֆասսալ սուրէթի մինտէրիճ պուլընան պիր Բէշթա թէլէկրաֆընը տիւնքի բօսթա իլէ մէվրուտ պիր Եվրօբա կազէթասընտան պէրվէճհը աթի նագլ իտէրիզ ·

Բէշթա 27 մայիս · — Մաճառիսթան մէճլիսը մէպուսանընտա մուխալիֆ ֆրգա ազասընտան Մ · Հէլֆի՝ 1889 սէնէսի Բարիզ սէրկիսի ումումիսինէ Մաճառ էրպապը սէնայիինին իշթիրաք իտուպ իթմէյէճէկի հաքքընտա ~է՝ն Մաճառ հիւքիւմէթինէ իյրատը սիւվալ իթմիշտէն սօնրա, իշպու սիւվալինի իյզաշ ու թաֆսիլ իտէրէք, թիճարէթ Նազըրընըն պու իշթիրաքը մէն իթմէք նիյէթինտէ պուլընտըղընա տաիր պիր չոյլա շուհուրա կէլտիկինի զիքր իթմիշ, վէ տիկէր թարաֆտան բէիսը վիւքէլա Մ · Գօլօման Թիցանըն կէչէն սէնէ պիր նութգ իյրատ իթտիկինի վէ պու նութգտա Մաճառ հիւքիւմէթինին սէրկիի ումումիի մէրքիւրէ վազ վէ թէշհիրը էչեա իտէն Մաճառըը էրպապը սէնայիէ իճրաի մուավէնէթ իտէճէկինի պէյան էյլէտիկինի եատ ու իխթար իթմիշ տիր ·

Մ · Հէլֆի՝ «սէրկիի մէզքիւրէ էչեա վազ իթմէք արզուսընտա պուլընանլար նէ եարաճաքլարընը պիլմէք իչիւն պիրպիրինէ մուզայիր օլան մէզքիւր պէյանաթլարըն հա՞նկըսը սահիհ օլտըղընը օյրէնմէյէ գօյմագ լազըմ կէլիր» տէմիշ տիր ·

Մ · Թիցա՝ պու սիւվալէ պէր վէճհը աթի ճէվապ վէրմիշ տիր ·

«Զօգ թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, Մ · Հէլֆի՝ իյրատը սիւվալ իտէճէկինի հիչ օլմազսա պիր գաչ սաաթ էվվէլ պանա խապէր վէրմէմիշ տիր, զիրա օ հալտէ քէնտիսինէ աչըգ վէ վազիհ պիր ճէվապ վէրէճէք իտիմ · Պու կիւն եալընըզ Մ · Հէլֆինին մէյտանա գօյտըղը մէսէլէյէ միւթէալլիգ պազը միւթալէաթը ումումիյէի բօլիթիգըյէյի Մէճլիսը մէպուսանա մուխթասարճա արզ ու պէյան իթմէքլէ իքթիֆա իտէճէյիմ · Թաֆսիլաթա կէլինճէ, պունըն իյզաշ ու թասրիհինի բէֆիգիմ թիճարէթ Նազըրընա թէրք իտէրիմ ·

«Էվվէլա՝ կէչէն սէնէ նիհայէթինտէ իշպու մէճլիս տաիրէսինտէ պու պապտէ սէօյլէտիկլէրիմի թէքրար զիքր ու իխթար իտէճէյիմ ·

«Օ զէման պէյան իթտիմ քի, Սէրկիի ումումի իչիւն 1889 սէնէսինին ինթիխապ ու թայինի՝ Ֆրանսանըն ումուրը տախիլիյէսինէ միւթէալլիգ պիր մատտէ տիր, վէ տէվլէթիմիզին Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի իլէ օլան միւնասէպաթը խալիսանէսի՝ ինթիխապը մէզքիւրըն միւնասիպ օլուպ օլմատըղը իւզէրինէ պիզիմ պէյանը րէյ իթմէքլիկիմիզէ միսաատէ իթմէզ ·

«Բէզպալիք օ զէման սէօյլէտիմ քի, հիւքիւմէթ՝ Սէրկիի ումումի մէզքիւրէ իշթիրաք արզուսընտա պուլընան Մաճառ էրպապը սէնայիինէ հիչ պիր մատտի մուավէնէթտէ պուլընմազ ·

«Պու կիւնքի կիւն պազը միւլահազաթ՝ էֆքեարը աճիզանէմի թաատիլէ պէնի մէճպուր իտիյօր · Պիլճիւմլէ էրպապը սէնայիիմիզ՝ սէրկիի մէզքիւրէ իշթիրաք իթմէկէ հուքը ու մուխթարտըրլար · լաքին պու պապտէ էկէր կէլիպ պանա րէյ սիւվալ իտէրլէր իսէ, ասլա իշթիրաք իթմէմէլէրինի նասիհաթ իտէրիմ ·

(Սօլ թարաֆտա հարէքէթ վէ «նի՞չիւն» տէյու սիւվալլէր) ·

«Պու պապտէ ֆիքրիմի իյզաշ իթմէք բէք կիւճ տիր · լաքին չունքը տիյէպիլիրիմ քի, պէնիմ էֆքեարըմճա էօթէ պէրի պազը ֆապրիգաթօրլարըն Բարիզտէ թէշհիրը էմթաա իթմէլէրիյլէ Մաճառիսթան սէնայիի իչիւն հիչ պիր մէնֆաաթ եօգ տըր, վէլէվ պու ֆապրիգաթօրլար՝ ին էչլիւթիլէրի օլսունլար · Պունլար՝ եալընըզ պաշլարընա, թէքմիլ Մաճառ էրպապը սէնայիինէ իճրաի վէքեալէթ իտէմէզլէր ·

«Տիկէր թարաֆտան մալիւմը ալինիզ տիր քի, Սէրկիի ումումինին քիւշատընա հէնուզ պիր սէնէ օլմազլա, պու միւտտէթ զարֆընտա, էլան բէք միւշէվվէշ օլան աճվալը բօլիթիգըյէ տահա զիյատէ տիւչարը չուրիշ ու խալէլ օլապիլիր · Նէլէճէք սէնէ սուլհը ումումինին, պախուսուս տէվլէթիմիզին Ֆրանսա իլէ օլան սուլհ ու սալահըն (—քի պունը իչիւն թէմէննիյաթը խալիսանէտէ պուլընըրըզ—) մուհաֆազա օլընըպ օլընմայաճաղընը պիլէմէտիկիմիզ հալտէ, սէնէյի մէզքիւրէտէ Սէրկիի ումումիյէ կիթմէլէրինի էրպապը սէնայիիմիզէ նա՞սըլ թավսիյէ իտէպիլիրիզ ·

«Բէզա մալիւմը ալինիզ օլտըղը իւզրէ, Ֆրանսատա պազըն էօյլէ պիր հէյէճանը էֆքեար հիւքիւմ ֆէրմա օլուր քի, Ֆրանսըզ հիւքիւմէթինին վէ Ֆրանսըզ միլլէթինին խիլաֆը րիզասը օլարագ՞, վազը էչեա իտէն էրպապը սէնայիին էչեա վէ էմթաասը վէ եախօտ Մաճառ պայրաղը թիւչարը թէհլիքէ օլապիլիր ·

(Սօլ թարաֆտան պիր մէպուս · «Պունըն իմքեանը եօգ տըր ·»)

«Պունըն իմքեանը եօգ տըր տէյէն մէպուս՝ էօյլէ պիր մէսուլիյէթ ալթընտա պուլունըյօր քի, պիննէֆս Ֆրանսըզ հիւքիւմէթի պիլէ պէօյլէ պիր մէսուլիյէթի ալթընա կիրմէք խիթմէթ էտէմէզ տիր, զիրա հիչ պիր հիւքիւմէթ՝ քէնտի էֆրատը վաթանընտան պիր գըսմընըն թէճավուզաթը ալէյհինտէ ասլա քէֆիլ օլամազ ·

«Իմտի թէքրար իտէրիմ քի, 1889 Սէրկիի ումումիսինէ իշթիրաք իթմէլէրինի էրպապը սէնայիիմիզէ նասիհաթ վէ թավսիյէ իտէմէյէճէյիմ ·

«Էֆքեարը աճիզանէմէ եսաս օլան էսպապը մուխթասարճա արզ ու պէյան իթտիմ · լաքին պու պապտէ տահա զիյատէ թաֆսիլաթա կիրիշմէք իսթէմէմ, զիրա Ֆրանսա իլէ սուլհ ու սալահ իւզրէ պուլընըյօրըզ վէ պու հալըն տէվամընը արզու իտէրիզ ·

«Պունտան մաատա գավիէն մէմուլ իտէրիմ քի, Ֆրանսա՝ Մաճառլըլարըն Սէրկիի ումումիյէ ատէմը իշթիրաքլարընը Ֆրանսըզ միլլէթինէ պիր հագարէթ աատ իթմէյէճէքտիր ·

Բէիսը վիւքէլա Մ · Թիցանըն նութգընտան սօնրա թիճարէթ Նազըրը գօնթ Զէչէնի՝ քէլամէ աղազ իտուպ, Մաճառ էրպապը սէնայիինին հիւքիւմէթ թարաֆընտան պիր մուավէնէթը մատտիյէ վուգուընը մէմուլ իթտիքլէրինի խապէր ալմասը իւզէրինէ հէր նէվի եանլըշ անլայըշը էօնիւնի ալմագ մագսատիյլէ մուամիլէյիհիմ ճէլպ իտուպ, Սէրկիի ումումիյէ իշթիրաք իթմէլէրի մէմնու օլմատըղընը, վէ լաքին սէրկիի մէզքիւրըն էսմը թէրթիպ ու թէշքիլինտէ բօլիթիգաճա պիր ֆիքրը խաֆի պուլընմասընա մէպնի հիւքիւմէթտէն մուավէնէթ պէքլէմէմէլէրինի պէյան իթմէյի միւնասիպ կէօրմիւշ օլտըղընը Մէճլիսը մէպուսանա արզ ու պէյան էյլէմիշ տիր ·

Պու մէսէլէյի օրթայա չըգարան մէպուս Մ · Հէլֆի՝ հիւքիւմէթին պու կիւնքի պէյանաթը Մ · Թիցանըն կէչէն սէնէքի պէյանաթընտան պիսպիթիւն պաշգա օլտըղը քէնտի սիւվալի սայէսինտէ անլաշըլմըշ իտուկինի պէյանտէն սօնրա, իլավէի մէգալ իտէրէք, տէմիշ տիր քի, «էկէր բէիսը վիւքէլանըն տէրմիյան էյլէտիկի տէլիլ տօղրու օլմուշ օլսա իտի, հիչ պիր մէմլէքէթ՝ հիչ պիր սէրկիի ումումիյէ ասլա իշթիրաք իտէմէյէճէք իտի, զիրա սէրկիլէրին էսնաի քիւշատընտա մուհարէպէ օլուպ օլմայաճաղընը հիչ պիր քիմսէ էվվէլճէտէն պիլէմէզ ·

Մ · Ինեաս Հէլֆինին պու իթիրազը իւզէրինէ Մաճառ բէիսը վիւքէլասը Մ · Թիցա՝ թէքրար իյրատը նութգա պաշլայըպ, կէլէճէք սէնէ մուհաֆազաի սուլհըն գապիլ օլմայաճաղընը տէյիլ, պիլքի պէլքի վուգուընտա պիր թէհլիքէ պուլընտըղընը ...

ճաղընը տէյիլ, պէլքի պունա մուվաֆֆագ օլընամայաճաղընը սէօյլէմիշ օլտըղընը պէյանտէն սօնրա, մէգալէսինէ տէվամ իլէ չէօյլէ տէմիշ տիր ·

«Պինաէնալէյհ պէն մուհաֆազագարանէ մուհարէպէ օլաճագ տէմէտիմ: (Մէպուս Հօրանսքի · «Սէօյլէտիկինիզ անտէն աղ զարարլը չէյ տէյիլ իտի՞») Վայլաճի սիզի մէմնուն իթմէք կիւճ տիր · Քիմսի պէյանաթը վազըհ մը ասլա ճիւտտի նազարը իլա պազմազ, բիմսի տէ սէօյլէտիկլէրիմ իչիւն մուզիր տիր տէյի · Լաքին հէր քէս քէնտի էֆքեարը մախսուսէսինէ իճրայի հարէքէթ իտէր · Մէսէլէ պուրատա մէյտանա չըգարըլտըղընտան, հէր նէ գատար նազիք իսէ տէ, ֆիքրիմի աչըգ աչըգա պէյան իթտիմ: Պէօյլէ աչըգ սէօյլէմէմիշ օլսա իտիմ, վաղիֆէմի իֆա իթմէմիշ օլմազ իտիմ ·»

(Սաղ թարաֆտա թահսին ալգըշլէրի ·)

«Իմտի, մէպուսան էֆէնտիլէր, պաշգա պիր վաղթ տախի պու կիպի մէսէլէլէր օրթայա գօյմազտան էվվէլ, Նէմչայիճի իւզէրինէ էյիճէ տիւշիւնմէնիզի րիճա իտէրիմ: Լաքին պիր քէրրէ քի իյրատը սիւվալ իթտինիզ, արթըգ հիւքիւմէթին սիզէ վէրէճէք ճէվապընը քէնտիսինէ էօյրէնմէնիզ միւնասիպ էյլէմ ·»

(Սաղ թարաֆտա էլ չըրբմալար ·)

«Իյրատը սիւվալ իտէն մէպուս՝ Ալէմանիատա պու կիպի պիր մէմնունիյէթ օլմատըղընը տախի զիքր իթմիշ տիր · Էֆէնտիլէ՛ր, բէյնա Պիզմարգըն րէյ ու էֆքեարընա միւրաճաաթ իտիյօրսընըզ, չիւնքի՝ պէրհայաթ օլան Եվրօբա տիբլօմաթլարընըն էն պէօյիւքի տիր ·

(Սօլ թարաֆըն ֆրգաի միւնթէհասընտան պիր մէպուս · «Հէր հալտէ պիզիմ բէիսը վիւքէլամըզտան տա պէօյիւք ·»)

«Էվվէթ, էօյլէ տիր, պիզիմ հէբիմիզտէն տէ պէօյիւք, ինան օլսուն, մէպուս էֆէնտի, պիզտէն (վիւքէլատան) պէօյիւք, լաքին սիզտէն տէ (մէպուսանտան տա) պէօյիւք · (Խիւլիւմաէ յիշլէր ·) Պիր թարաֆտան տէտիլէր քի, բէյնա Պիզմարգ նէ էմր իտէրսէ անը եաբարըզ, վէ տիկէր պիր թարաֆտան տա տէտիլէր քի, բէյնա Պիզմարգ նէ եաբարսա պիզ տէ անը եաբարըզ · Պունլարըն հա՞նկըսը հագլը տըր · Բէյնա Պիզմարգ պիզէ էմիր վէրի՞յօր մը, վէ՞ եախօտ պիզ ջատ քէնտի խոշումուզէ մի խիտմէթ իտէրիզ ·

(Սոլ թարաֆըն միւնթէհասընտան պիր մէպուս · «Հէր հալտէ պիզիմ բէիսը վիւքէլամըզտան տա պէօյիւք ·»)

«Էվվէթ, էօյլէ տիր, պիզիմ ... Նէ եաբարսա պիզ տէ անը եաբարըզ իսէ, օ հալտէ նա՞սըլ օլույօր քի, պու իշտէ պիզ անըն քիպի հարէքէթ իթմէյօրըզ, վէ էկէր պիզէ էմիր վէրիր իսէ, նա՞սըլ օլույօր քի քէնտիսի պիզէ պաշգա պիր թավսիյէ իթմիշ տիր · Պիզիմ Պիզմարգ սալիգ օլըյօր: Իմտի թէքրար տէրիմ քի, էկէր աչըգ աչըգա պէյանը էֆքեար իթմէմիշ օլսա իտիմ, վաղիֆէմի իֆա իթմէմիշ օլմայաճաղըմ: Անճագ հագիքաթ պիր թաատիլ...

(Սաղ թարաֆտա թահսին ալգըշլէրի ·)

Հիւքիւմէթ թարաֆընտան վէրիլէն պու ճէվապլար՝ Մէճլիսը մէպուսանըն էքսէրիյէթի թարաֆընտան թահսին օլընմըշ տըր ·

· ·

Բէշթա 29 մայիս ·— Մաճառ բէիսը վիւքէլասը Մ · Թիցանըն Ֆրանսա ալէյհինտէքի թէճավուզը լիսանը՝ բարլամէնթօնըն պիր գըսմը թարաֆընտան չէտիտէն մուախէզէ օլընմըշ տըր · Սօլ թարաֆ իֆրատ թարաֆտարանը՝ Ֆրանսա լէհինտէ պէօյիւք պիր նիւմայիշ իճրա իթմէք թասավվուրընտա տըր · Պու պապտէ Մաճառ կազէթալարը պէյնինտէ պիր միւճատէլէյի չէտիտէ վուգուա կէլմիշ տիր · Կազէթալարըն պէօյիւք գըսմը՝ Մ · Թիցանըն Մաճառիսթանըն Բարիզ սէրկիսի ումումիսինէ ատէմը իշթիրաքը նասիհաթ իթմէսիլէ էյի պիր վաթանբէրվէր կիպի հարէքէթ էթտիկինի պուլընտուղլարը պէյան իտէյօրլար ·»

· ·

Բարիզտէ նէշր օլընան Բէթի-Ժուռնալ կազէթասը՝ Մ · Թիցանըն Ֆրանսայա օլան թէճավուզաթը հագգընտա պաշլը օլտըղընտան պաշլա, Եվրօբանըն ումում էրպապը հագգանիյէթ թարաֆընտան թագտիրէ շայան օլտըղընը պէյան իթմիշ տիր ·

Տիկէր պիրճօգ Ֆրանսըզ կազէթալարը տախի Մ · Թիցանըն պէյանաթը ալէյհինտէ իտարէի մէգալ իթմիշլէր տիր ·

ԱԼԷՄԱՆԻԱ.

Աժանս Հավաս թարաֆընտան Բարիզտէքի Թան կազէթասընա աթիտէքի թէլէկրաֆ քէշիտէ օլընմըշ տըր ·

Լօնտրա 26 մայիս · — Մալիւմաթը մէվսուգէյէ նազարէն, Ինկիլթէրա գրալիչասը՝ իմբէրաթօր Ֆրէտէրիգին սըհհաթի հագգընտա Պէրլինտէն ալըյէթ թէէմմինաթպախշ խապէրլէր ալմըշ տըր · Հիւքիւմտարը միւշարէլէյհին թէքմիլ էյի օլմասը գապիլը իմքեան իմիշ: Պուրատա իսէ րիվայէթ օլընտըղընա կէօրէ, մէզքիւր էմիրէթմաբախշ խապէրլէր իմբէրաթօրիչա Վիգթօրիա թարաֆընտան իրսալ իտիլմիշ օլուպ, Տօգթօր Մաքէնզի՝ միւշարէլէյհա իմբէրաթօրիչանըն իւմիտլէրինի մաճվ իթմէմէքտէ, վէ լաքին սէրայ մէհաֆիլինտէ մէզքիւր խապէրլէրէ ինանըլմամագտա տըր ·

Լօրտ Սալիզպէրի իլէ Ալէմանիա սէֆիրի գօնթ Հացֆէլտ վէ պիլճիւմլէ զէվաթը մուազզամա՝ իմբէրաթօրըն տահա ուզուն միւտտէթ եաշայամայաճաղընա վէ անճագ պիր գաչ այլըգ էօմիւրի գալտըղընա գանաաթ հասըլ իթմիշլէր տիր · Բէզա տօգթօր Մաքէնզի տախի՝ իմբէրաթօրըն սօն պուհրանը կէչիրտիկի իտէ...

...ճէկի կէլիպ կէլտիկինի պիլմէք պոզուլտուղունը, ասլը մէսէլէ ատէմը իտրաք, Մաճառ էրպապընըն էվվէլճէ թէշհիրը էմթաասընտան էօթէրի մէսուլիյէթ վէ մէզքիւր...

չիւն սօն պահարա գատար եաշայապիլէճէկի մէմուլ իտուլիւնի ախիրըն պէյան իթմիշ տիր ·

—

Պէրլին 27 մայիս · — Իմբէրաթօրըն հալի տիւն էյի իտի · սապահ քէնտի օտասընտա ումուրը տէվլէթլէ մէշկուլ օլուպ, ժէնէրալ Ալպէտիլ իլէ տախիլիյէ Նազըրը Մ · Բութգամէրին բաբօրթօլարընը իսթիմա իթմիշ տիր · Պատէնլու Ինկիլթէրա վէլիահտըը բրէնս տը Կալըն զիյարէթինի գապուլ իտուպ, միւշարէլէյհէ «Սան-Բէթէրսպուրգ ամէլիյաթըտան պէրու պու կիւնքի կիպի քէնտիմի հիչ էյի պուլմատըմ իտիմ» տէմիշ տիր · Էօյլէնտէն սօնրա իմբէրաթօր՝ իմբէրաթօրիչա վէ բրէնս տը Կալ իլէ պէրապէր արապայա րաքիպէն Պէրլինէ աղիմէթ իթմիշ տիր ·

—

Մալիւմ օլտըղը վէճհլէ իմբէրաթօր հիյսօմ՝ կէչէն բէնճշէնպէհ կիւնի Շառլօթէնպուրկ սէրայը իպտատէմբանէսինէ իւլնճի մախսուսը բրէնս Հանրի իլէ բրէնսէս Իրէնին իճրա օլընան բէսմը իզտիվաճընտա հազըր պուլընըպ, թէքմիլ խանէտանը իմբէրաթօրի վէ թէքմիլ եաս էլպիսէսի լապիս օլարագ իմբէրաթօրիչա Աւկուսթա տախի մէվճուտ պուլընմըշ տըր · Իմբէրաթօր՝ մարէշալլըգ պէօյիւք իւնիֆօրմասընը լապիս պուլընտըղը հալտէ վալիտէսինին եանընտա պիր գօլթուգ սանտալեասը իւզէրինտէ օթուրմըշ վէ իմբէրաթօրըն վիւրուտի ագիպինտէ ային պաշլանըպ, բէսմը նիքեահ անճագ պիր չէյրէք սիւրմիշ տիր · Նիւզիւբլէր թէհամմի օլընըր օլընմազ, 30 բարէ թօբ էնտախթ օլընըպ, օ արա իմբէրաթօր՝ այաղա գալգարագ, գըրմըզը տասլանըպ օլտըղը հալտէ պիր ագ վաղթ այաղտա տուրմուշ վէ եօրկունըգ տուշմամըշ տըր · Օ զէման եէնի կէլին կիւվէյի՝ իմբարաթօրա եագլաշմըշ օլտըղլարընտան, իմբէրաթօր՝ եէնի կէլինի գուճագլատըգտան սօնրա, մախսուսընը պիր միւտտէթ կէօյիւնինին իւզէրինտէ սըգմըշ տըր · Իմբէրաթօր՝ պատէհու իպտատէմխանէտէն չըգմըշ վէ այինը բուհանիտէն սօնրա վէրիլէն թաամտա հազըր պուլընմամըշ տըր · Եէնի կէլին կիւվէյի՝ էօյլէնտէն սօնրա թրէնը մախսուսլա Էրտմանսթօրֆա հարէքէթ իթմիշլէր տիր ·

—

Նօրտ տը Տօյչ կազէթասը՝ «Ալէմանիատա նէ գարը բօլիթիգասը վէ նէ Ինկիլիզ բօլիթիգասը վարտըր» սէրլէվհասըյլա իմբէրաթօրիչա Վիգթօրիա ալէյհինտէ թաշգիրամիզ պիր պէնտ նէշր իթմիշ օլուպ, Նօրտ Տօյչէ կազէթասը տա պունը հէր նէ գատար թամամիյլէ թէքզիպ իտէրէք նագլ իթմիշ իսէ տէ, Ալէմանիա պաշ միւտտէիի ումումիսի իշպու Նօրտ Տօյչէ կազէթասընըն թահնէսը մուհաքէմէյէ ալընմասընը էմր իթմիշ, վէ ասըլ պէնտի եազան ...

(213)

ՄԷՃՆՈՒՆԷԼԷՐ ԹԱՊԻԳԻ

ՄԻԻՆԷԼԼԻՑԻ

ԹՌԱԳԻՆ ՏԸ ՄՕՆԹԷՐԷՆ

Էտմէ՝ էլլէրինի պիրպիրինէ վուրուպ պիր իթժինանը րիգգաթէնկիզ իլէ · — Օ՜հ, էօյլէ խոշ էյի օլաճաղըմ, վէ չաբուգ էյի օլաճաղըմ չիւպհէմ եօգ տըր · · · Կիտինիզ, սիզիզ տօսթլարըմ, սիզի ալըգօյմայըմ · · · սէվինճիմտէ խոմիրահաթ իտէյիմ · · ·

Կէնճ գըզ՝ Բավլա իլէ Ժօրժա կիւլիւմսէտիքտէն սօնրա, գումրալ սաչը պաշընը ուսուլճաճըգ եուզ չիլթէսինին իւզէրինէ վազ իտէրէք, տէրուննը գալպինտէ հըսս իթտիկի սաատէթը ագմէյի խայալխանէսինտէ հըֆզ ու իպգա իթմէք իւզրէ կէօզլէրինի գաբատը ·

Զիյարէթճիլէր օտատան տըշարը չըգտըլար · · ·

Ռիթնէր՝ քէնտի քէնտիյէ · — Արթըգ չիւպհէմ եօգ, տօգթօր Վէրնիէ՝ Մատամ Տըլարիվիէրի Մըլէօնտէ թէտավի իտէն հէքիմ տիր · · · Լաքին խամի հիչ վէրիլմէյէն օ պիր կէնճ գըզ՜ ահալա քիմ տիր · · · Պունտա սըրր վէ մուճիպը էնտիշէ պիր չէյ վար տըր · · ·

Ժօրժ՝ քէօշքտէն չըգար իքէն · — Ա՜հ, Մատմազէլ, պէնիմ կիպի սիզէ տէ էօյլէ կէ՞լմէյօր մը քի, Գառէր էլիմտէն թութուպ պէնի պուրայա կէթիրտի · · · Պիրտէն պիրէ հէմ Ժաննը, հէմ գըզըմը պուլըմա՛գ, պու րասթ կէլէ պիր չէյ տէյիլ տիր · · · պունտա Ալլահըն բարմաղը կէօրիւնիյօր ·

Բավլա · — Սահի՜հ, էօյլէ տիր · · · Սիզի իչիւն պու պիր սաատէթ տիր · · · Մատամ Տըլարիվիէր իլէ Էտմէ իչիւն չիֆա ու իֆագաթ տըր · · · Պէնիմ իչիւն տէ ախզը սար ու ինթիգամ տըր · · ·

Ռիթնէր՝ կէնճ վէ կիւզէլ պիր գըզըն տուհանընտան պու զարիֆ սէօզլէ իշիթտիքտէ պաշընտան թըրնաղընա գատար թիթրէտի վէ պաշընտան աշաղա թէրլէր ագտը ·

Ռիթնէր՝ պիր հայրէթլէ · — Ախզը սար ու ինթիգա՞մ մը ·

Բավլա · — Էվվէթ, էֆէնտիմ · Պունա շաշըյօ՞րմըսընըզ ·

Ռիթնէր · — Գուլագլարըմա ինանմամ կէլմէյօր · · · լաքին նէ Մատամ Տըլարիվիէրէ վէ նէ տէ գըզընա ատավէթինիզ եօգ տըր ·

Բավլա · — Պիլաքիս իքիսինի տէ ճան ու կէօնիւլտէն սէվէրիմ · · · Անլայամայօրսընըզ, տէյի՞լ մի · · · Էօյլէ չէյլէր վար տըր քի սիզ պիլէմէզսինիզ · · · Պիր գաչ սէօզ հէր չէյի անլաթմաղա քեաֆի տիր · · · Տէմինճէք պէտպախթ պիր գարը, Մաթիլտ Ժանսըլէն՝ չըկըննըգ նէօվպէթինտէ, մագթուլ Ֆրէտէրիք Պալթիւստէն պահս իթտի, սիզ տէ օրատա իտինիզ · · · Պէնիմ խամըմ տէ Բավլա Պալթիւս տիր, էֆէնտի, գարտաշըմըն գաթիլինի վէ պու գաթիլին չէրիքը թէօհմէթլէրինի արայօրըմ · · ·

Ռիթնէրին տամարլարը քէսիլտի ·

Բավլա Պալթի՛ւս · · · տիւնեատա էն զիյատէ գօրգտըղը ինթիգամճը գարը · · · օրատա · · · քէնտի եանընտա · · · թա էօնիւնտէ տուրմուշ · · · տիք տիք քէնտիսինէ պագմագտա իտի · · ·

Քի՞մ պիլիր, քէնտիսինի թիթրէթմէքտէ օլան պու պագըշ՝ թա ճան էվինէ գատար էնիպ տէ րահաթսըզ օլան վիճտանընտա աճապա հէր չէյի օգու՛մայօր մը իտի ·

Ռիթնէր՝ եիւզիւնիւն սօլկունլըղընը վէ չէհրէսինտէ հասըլ օլան էսէրը խէվֆ ու տէհշէթի կիզլէմէք իչիւն կէնճ գըզըն էօնիւնտէ կէօյա արզը թէվազու իչիւն բէք զիյատէ էյիլէրէք քէնտի քէնտիյէ · — Ֆիւթուր իթմէմէլիյիմ, ճէսուր օլմալըյըմ, եօգսա իշիմ պիթմիշ տիր ·

Թապիպ մուավինի · — Տօգթօր, վիզիթայա տէվամ իտէլի՞մ մի ·

Ռիթնէր՝ ալթիսաթլըկինի կիզլէյէրէք · — Էօյլէն եագըն տըր · · · չիմտի թամամ հազըրլանըր · · · Մէմնուն իտէրիմ քի, Մատմազէլ Պալթիւս իլէ Միւսիւ Ժօրժ Վէրնիէ՝ պու կիւն հէնուզ պէնիմ օլան սուֆրայա օթուրմաղա թէնէզզիւլ իտէճէքլէր տիր · · ·

Բավլա · — Շիւքրէտէրիզ, էֆէնտիմ, թէքլիֆինիզի մաէլմէմնունիյէ գապուլ իտէրիզ ·

Ժօրժ՝ Թապիպ մուավինինէ · — Մատամ Տըլարիվիէրի ունութմայընըզ ·

Թապիպ մուավինի · — Քէնտիմ չիմտի մուամիլէյհայը Մատմազէլ Էտմէնին քէօշկիւնէ կէօթիւրիւր վէ գըզընըն գարշըսընտագի օտայա եէրլէշտիրիրիմ ·

Ժօրժ · — Կիտինիզ, էֆէնտի, վէ պիր տագիգա պիլէ գայպ իթմէյինիզ · · · Սօնրա մէմնուլին դայրը պիր չօգ համիյէլէրլէ միւնզաթի օլան վիզիթայա եինէ պիրլիքտէ տէվամ իտէրիզ · · ·

Տօգթօր Շուլց կիթտի ·

Ֆրանց Ռիթնէր՝ թէմամըյլա քէսպը իթմինան վէ սուքիւնէթ իթմիշ իտի, լաքին Օթէօյլտէքի խանէնին համամը արթըգ քէնտիսինէ աղըր վէ սըգընթըլը կէօրիւնիյօր իտի ·

Էկէր քէնտի քէնտիյէ պէլլի իթմէք գօրգուսը օլմազսա իտի, օ անտէ ֆիրար իտէր կիտէր իտի ·

Իւչիւ պիրտէն թամամ օտասընա կիթտիլէր ·

Ժօրժ Վէրնիէ արթըգ թանըլմազ պիր հալտէ իտի ·

Գալպինէ իւմիտ կէլինճէ, պիր գաչ կիւնտէն պէրու քէնտուսի իհաթա իտէն գամթը գասավէթ պուլութլարը տաղըլմաղա պաշլայըպ, եուզինտէ սէվինճ ալամէթի կէօրիւնիյօր իտի ·

Սուֆրատա պիթթապ Ժաննըն իլէ Էտմէնին իւզէրինէ լաֆ աչըլտը ·

Ֆրանց Ռիթնէր՝ մէրգումէ կէնճ գըզըն նէ սուրէթլէ քէնտի խասթախանէսինտէ վալիտէսինին եանընա կէթիրիլտիկինի նագլ իթտի ·

Բավլա իլէ Ժօրժ՝ պիլմէքսիզին աղըլ իլէ պուլտուգլարը չէյի պու հիքեայէ իլէ թամամլամաղա իմկեան պուլտուլար · չէօյլէ քի, Մ · Տըլարիվիէր՝ Ժաննըն հալինտէն մէէյուս օլարագ, մէրգումէնին խասթալըղընը վէ մահալը իգամէթինի կիզլի թութմագ իչիւն հէր նէ լազըմ կէլմիշ իսէ եաբմըշ իտի ·

Մէճնունէլէր թապիպի՝ օգույանլարըմըզա մալիւմ օլան ֆիրար վագասընը տախի նագլ իտուպ, պունը կէնճ գըզըն կէչիրտի վէ չէտիտ պիր խըլճանը գալպինէ համլ իթտի, վէ հիքեայէ արասընտա քէնտիսինին տէ օլ վուգուաթտա էյի չէյլէր եաբտըղընը սէօյլէմէքտէն կէրի տուրմատը ·

Սաաթ իւչ րասթէլէրինտէ Ֆրանց Ռիթնէր պիր արապա կէթիրտիբ, եանընտան ասլա այըրմատըղը մէչհիւլ չանթասընտան մատտա հաֆիֆճէ օլան խուլքինի մէզքիւր արապայա եուքլէթտիքտէն սօնրա, Ժօրժ վէ Բավլա իլէ վէտալաշտը, պէրմութատ «սէվկիլիսի արգատաշ» չաղըրտըղը թապիպ մուավինինին էլինի սըգտը, վէ պատէհու արապայա պինտի ·

(Տէվամը)

Նոււէլ ու Տրէյտ ալէյհինտէ իգամէի տավա օլընմամըշ տըր։

Ալէման կազէթալարը՝ Պէրլին Հարպիյէ նէզարէթինէ մէնսուպ պիլճիւմլէ պէօյիւք մէմուրլարինին թէճաւիւր վէ հէյէճանլըը մուճիպ օլան պիր ճասուսլըգ մասալէսի հագգընտա պէյանը միւթալէալ իլէ կիրիշմէմէկէ էմր ալմըշլար տըր։ Էրքեանը հարպիյէի ուժումիյէ թօփօկրաֆիա շիւպէսինտէն պիր րէիսամ՝ պագը հուսուսի խըթիհսքեարաթը բլանլարը իլէ Ալէման օրտուլարընըն թէտարիքեաթընա տաիր զայէթ ճիտտի էվրագլար սըրգաթ իտէրէք պիր էճնէպի հիւքիւմէթինէ սաթմըշտըր։ Թահգիգաթա պիննէնա էրքեանը հարպ րէիսի մարէշալ Մօլթքէ մէզզուլ պուլընմագտա իսէ տէ, թահգիգաթը՝ մէզքիւրէտէն հէնուզ հիչ պիր շէյ թէպէյյիւն իթմէմիշ տիր։

Ալէման կազէթալարընըն Րուսիա ալէյհինտէ վագը օլան թէարրուզաթընա տաիր Մօսքօֆսքի Վէտօմօսթի նամ Րուս կազէթասընըն ախիրէն եազտըղը պիր պէնտէ Պէրլինին Նօր Տօյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ կազէթասը ճէվապ վէրէրէք շէօյլէ տիյօր։

«Մօսքօֆսքի Վէտօմօսթի իսթէյօր քի, Րուսիանըն տօսթլըղունը պիզէ թէէմին իթմէք իչին Րուս պօլիթիգասընը միւդաֆաա իտէյիմ վէ պէօյլէճէ զըրաաթը միլլիյէմիզէ իրրաաը զարար ու զիյան էյլէյէլիմ։ Մէզքիւր կազէթա իսթիյօր քի, պու թարիգլէ Րուս քէօյլիւլէրինէ պիր նէվի վէրկի վէրէլիմ։ Պէօյլէ պիր մէճպուրիյէթ, եանի պիր գօմշու տէվլէթին տօսթլըղըը բարա իլէ գազանմագ մէճպուրիյէթի՝ հէր պիր տէվլէթ թարաֆընտան գապուլ օլընամազ։

«Տիկէր թարաֆտան մատամ քի մէզքիւր Րուս կազէթասը՝ էսկի Ալէման նիւքէօրլիկի մասալընը թէքրար իտիյօր, պիզ տէ Րուսիանըն պիզէ չօգ միննէթտար օլտըղընը վէ օ իսէ պիզէ չօգ նիւքէօրլիւքլէր կէօսթէրտիկինի վէ պու պապտէ թարաֆէյնըն մուգաբէլէ օլունաճագ պիր շէյ օլմատըղընը իսպաթ իթմէք իչին եալընըզ Լէհիստան իսեանլարընը վէ 1828 սէնէսինտէն պէրու զուհուրա կէլէն Շարգ մուհարէպէլէրինի խաթըրընա կէթիրիրիզ։»

ՐՈՒՍԻԱ

Կէչէն բէնճշէնպիհ կիւնիւ Քիրիլիոս վէ Մէթօտիոս նամ Սլավ ազիզլէրինին եէվմը մախսուսը օլմագ միւնասէպէթիյլէ Բէթէրսպուրկտա Սըլավ ճէմիյէթը Խայրիյէսի՝ մուխթէլիֆ Թան պիր մէճլիսը ուժումի ագտ իտուպ, Ժէնէրալ Իննաթիէֆ պիրինճի րէֆա օլարագ մէճլիսը մէզքիւրէ իճրայը րիյասէթ իթմիշ տիր։ Իչպու ճէմիյէթէ 4000 քիշի դաւաթ պուլընըպ, կրանտիւգ Վլատիմիր իլէ պիր խայլը վիւքէլա տախի հազըր պուլընմըշլար տըր։

Ժէնէրալ Իննաթիէֆ՝ Րուսիանըն տինը Խրիսթիյանիյի գապուլ իթմէսինին 900լինճի սէնէսի միւնասէպէթիյլէ եագընտա իճրա չէնկալինին գուտաճասընը իլան իլէ, կիւնիւն պիրինտէ պիլճիւմլէ Սըլավլարըն հէպ պիր մէզհէպի գապուլ իտէրէք եալընըզ պիր հիւքիւմտարըն թահթը հիւքիւմէթինտէ պուլընմալարընը վէ եալընըզ պիր լիսան սէօյլէմէլէրինի թէմէննի էյլէմիշ տիր։

Բէթէրսպուրկտա Նովօէ Վրէմյա իշար օլընտըղընա կէօրէ, Ալէման մաթպուաթընըն Րուսիա ալէյհինտէ թէարրուզաթը հազըրէսի՝ էն զիյատէ գօնթ Հէրպէրթ տը Պիզմարգըն բօլիթիգասը էսէրի օլուպ, բրէնս Պիզմարգըն բօլիթիգասընտան նէշէթ իթմէկտէ տիր։ Մէզքիւր բօլիթիգա՝ Րուսիանըն իթթիֆագը մալիյէսինի չալըշմադարագ՝ Րուս հիւքիւմէթինի հալը սըգընթըյա վազ իթմէքտէն իպարէթ տիր։

Սթանտարտըն մուխպիրի պէր վէհհըաթի իլավէի մէզգալ իտիյօր։

«Լաքին Րուսիա մալիյէ նազըրը Մ. Վիշնէկրատսքի՝ էյի պիր մահսուլ իլէ մէմլէքէթին աճզվալը մալիյէսի տիւզէլէճէկինի իւմիտ իտիյօր։ Րուսիանըն ալէմը րէսմիսի՝ էլան թէմամիյլէ մէյլիյաթը սուլհճույանէտէ պուլընըպ, պու սըրատա իճրա օլընան պիլճիւմլէ թէտարիքեաթըն մագսատի՝ եագընտա Պուլկարիստանա սալա պիր միւտախալէ տէյիլ տիր։

«Պիր Կարա տէնիզ տօնանմասը թէշքիլ իթմէք իւզրէ պէշ միլեօն Ինկիլիզ լիրասը սարֆ օլընուպ, մէզքիւր տօնանմա եազ մէվսիմինին նիհայէթինտէ հազըր վէ միւհէյեա օլաճագ տըր։ Իմտի Րուսիանըն՝ պիլճիւմլէ թէտարիքեաթը իքմալ օլընմագտան էվվէլ մուհարէպէյէ կիրիշմէսի զայը մէմուլ տըր։ Ալէման վէ Աւստրիա կազէթալարընըն գավլինճէ մէմալիքին զարպ հուտուտը իւզէրինէ սէվք օլընան Գավգասիա սիւվարի ֆըրգալարը՝ եազ մանօվրալարընտան սօնրա հուտուտը մէզքիւրէյէ կիտէճէքլէր տիր, լաքին պու թէտպիրտէ տէ հիչ պիր ֆիքրը հարպճույանէ եօգ տըր, զիրա Րուսիա՝ միւնասիպ վագթտա պիր Թէքէսիր Ֆիլիպ էճրա իթմէքտէն պաշգա պիր արզուսը տէյիլ տիր։»

Պաշրը Հազէրին էօթէսինտէքի չըմէնտօֆէրին րէսմը քիւշատընտա հազըր պուլընաճագ օլան Ֆրանսըզ հէյէթը մէպուսէսինին Թիֆլիսլէն Սամարգանտա հարէքէթ իթտիկի խապէրի վէրիլիյօր իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան Բէթէրսպուրկտան Թայմզ կազէթասընա իշար օլընտըղընա կէօրէ, մէզքիւր չըմէնտօֆէր խաթթը իւզէրինտէ պիր գաչա վագը պուլարըղընտան, րէսմը քիւշատ պիր գաչ կիւն թահա թէէխիր օլընաճագ մըշ։ Տաղլարտան սուլար ճօշուպ, Գըզըլ-Արվաթ գուրպինտէ տէմիր եօլընա եիւրիւյիշ իթմիշ վէ 15 միլ մէսաֆէ իւզէրինտէ տէմիր չուպուգլարը եէրինտէն չըգարմըշ օլտըղընտան, րէսմը քիւշատ տաէթլիլէրինի համիլ օլան իքի թրէն՝ Գըզըլ-Արվաթտա տուրմըշլար տըր։

Բէթէրսպուրկտան եազըլտըղընա կէօրէ, Զար՝ Րուսիանըն Խրիսթիյանլըղը գապուլ իթտիկինին 900ինճի եէվմը սէնէվիսի միւնասէպէթիյլէ Քիէֆտէ իճրա օլընաճագ չէնկալինտէ հազըր պուլընմագ իչին Քիէֆէ տաէվէթ կէլէն պիր հէյէթը մէպուսէյի գապուլ իլէ, մէզքիւր պէօյիւք չէնկալինին պագը հատիսաթը խուսուսէթքեարանէ իլէ իխլալ օլընմամասընը բէք զիյատէ արզու իթտիկինի, վէ Րուսիա իչին բէք հայաթպախըշ օլան սուլհ ու սալահը մուհաֆազայա ֆէվգէլատէ սայ ու զայրէթ էյլէտիկինի մէզքիւր հէյէթը մէպուսէյէ պէյան իթմիշ տիր։

Րուսիա հարպիյէ վէ մալիյէ նազըրլարը պէյնինտէ ֆէվգէլատէ մէսարիֆը ասքէրիյէտէն տօլայը իխթիլաֆ զուհուր իթմէքլէ, պու խուսուստա Զարա պիր րաբօրթօ թագտիմ օլընմըշ տըր։ Զար՝ հարպիյէ նազըրը թարաֆընտան թալէպ օլընան ֆէվգէլատէ թախսիսաթը ասքէրիյէյի թաստիգ էյլէմիշ տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Աւստրիա Մէճլիսը մէպուսանը թարաֆընտան կէչէն կիւն գապուլ օլընան պիւտժէտէ վարիտաթ 516,716,505 վէ մէսարիֆաթ 537,888,945 ֆիօրին կէօսթէրիլմիշ օլուպ, պու հիսապճա 21,172,360 ֆիօրին աչըգ գալմըշ տըր։

Ալէմանիա Պանգասընըն մէճլիսը ումումիսի՝ պու քէրրէ սէրմայէսինին 15 միլեօն զամմ օլընմասընա գարար վէրմիշ տիր։

Թէհէրանտան Սթանտարտա խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Ինկիլթէրա սէֆիրի Սըր Տըրմմոնտ Ուօլֆըն մէմուրիյէթի Իրանտա սէմէրէպախշ օլմաղա պաշլամըշ տըր։ Սէֆիրը միւշարէյլէյհին իսրար ու իպրամը իւզէրինէ Իրան Շահը՝ պու քէրրէ պիր ֆէրման նէշր իտուպ, պիլճիւմլէ Իրանիլէրին մալ վէ ճանլարընը թէմամիյլէ թէէմին իթմիշ վէ գավանինը միլքիյէ վէ տինիյէնին սուրէթը մէշրուանէտէ թաթպիգ ու իճրասընը վատ էյլէմիշ տիր։ Պու ֆէրման պիլճիւմլէ ճամիլէրտէ օգունըպ, սուրէթի տախի քեաֆֆէի էճնէպի սէֆարէթխանէլէրինէ թէպլիղ օլընաճագ տըր։ Հէր սընըֆ էհալի՝ բըհայը մէսէրրէթ վէ խօշնուտի իթմէքտէ, վէ Իրան թէճարէթինին խայլիտէն խայլի թէրագգի իտէճէկի մէմուլ օլընմագտա տըր։

Բարիզտէն Բէօրսէն Զայթունկա չէքիլէն պիր թէլկրաֆա կէօրէ, Ֆըրանսա Պանգասընըն գալպ պանգնօթլարը 25 միլեօն ֆրանգա գատար պալիղ օլուպ, մէզքիւր պանգա՝ տէվէրան իտէն չալխալարը տէֆ ու րէֆ իթմէք իւզրէ, Բարիզին տիկէր պազը պէօյիւք պանգա վէ միւէսսէսաթը սարրաֆիյէլէրի թարաֆընտան թագտիմ օլընան 3 միլեօնլըգ գալպ պանգնօթլարըն պէտէլինի վէրմէյէ միւսարէէաթ իթմիշ իմիշ, զիրա պու պանգալար՝ էկէր թալէպլէրինէ մուվաֆագաթ օլունմազ իսէ, պունտան սօնրա Ֆրանսա Պանգասընըն պանգնօթլարընը գապուլ իթմէմէք թէհտիտաթընտա պուլընմըշլար իմիշ։

Հալ պու քի Ֆրանսա Պանգասընըն րէսմէն նէշր իթտիկի պիր իլանտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, եէքիւնի 22,500 ֆրանգտան իպարէթ օլարագ Թօրու Թօրու 45 ատէտ գալպ պանգնօթ մէյտանա չըգմըշ օլմալը, մէզքիւր Ալէման կազէթասընըն մալիւմաթը՝ զարարքեարանէ պիր իֆթիրա օլտուղը անլաշըլմագտա տըր, տիյէ Թան եազըյօր։

Սըրպիա գրալիչասը Նաթալի՝ էյան Ալէմանիանըն Վիսպատէն չէհրինտէ պուլընըպ, կէօրիւնիշտէ պիր չօգ միւտտէթ օրատա իգամէթ իտէճէք տիր, զիրա միւշարէյլէյհա՝ չէհրը մէզքիւր ճիվարընտա պիր չօգ խանէլէրի զիյարէթ իտուպ, անլէրտէն պիրինին միւպայաասը իչին տէ բազարլըղա կիրիշմիշ տիր։

Լօնտրատան Վիէննայա եազըլան խուսուսի մէքթուպլարտա օգունտըղընա կէօրէ, Բրիթիշ Ինտիա Գըմբէնի նամ Ինկիլիզ վէ Հինտ գումբանեասը միւտիրի Մագ Քինօնըն բյանը մուճիպինճէ, շարգի Աֆրիգա իչին պիր Ինկիլիզ գումբանեասը թէշքիլ օլընաճագ, վէ պունըն մագսատի՝ պիր վագթ Հինտիսթանտաքի մէզհուր Ինկիլիզ գումբանեասը կիպի Աֆրիգանըն օ ճիհէթինտէ մէմլէքէթ վէ թիճարէթին թէրագգիսինէ սայ իթմէքտէն իպարէթ պուլընաճագ տըր։

ԵՐԿՈՒ ՏՈՂ

37 տարեկան Մ......ի նոր շրջանին անդրանիկ ամսաթերթն երեկ առի, կարդացի։ Ի մէջ այլոց, ուշադրութիւնս գրաւեց Մ......ի ...... ներածական յօդուածն, որ գրիչն՝ թէև ճկուն ու փորձ, այլ անցեալ ժամանակի ազգային կենաց վերայ ո՛չ մանրապատում գիտակցութիւն ունի, և ոչ ալ հետաքրքրուած է առաջադրեալ նիւթին նկատմամբ ժամանակագրական ճշգրիտ տեղեկութիւններ քաղել։ Ուստի, հարկ համարեցայ այս մասին իմ լսածս ու գիտցածս հրատարակել։

Մայրաքաղաքիս մէջ քաղաքական օրինաւոր թերթ մը դեռ չկեցած, Թ...... Թ...... պաշտօնական թերթը կը տպուէր, որուն պարտաւորեալ էին բոլոր Առաջնորդները բաժանորդագրուիլ, կամ լաւ եւս, մէն մի օրինակի գին վճարել յիշեալ խմբագրութեան՝ ի քաջալերութիւն։

Գիտեմ ճիշդ նոյն լրագրոյն հայացի թարգմանութիւնն էր, որ մի և նոյն միջոցին Արապեան տպարանէն սկսաւ ի լոյս ընծայուիլ։

Սոյն լրաթերթերէն զատ՝ ի Զմիւռին կը հրատարակուէին Աւ...... Ա...... և Հ......ը անուն զոյգ մը թերթեր ալ։

1846 յուլիսին էր, որ առաջին անգամ իբր քաղաքական թերթ հրատարակուեցաւ Հ...... լրագիրը, որոյ ներկայացուցիչ՝ «Հրատարակիչք լրագրոյս, ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՁԱՄՈՒՐՃԵԱՆ — ՄԿՐՏԻՉ ԱՂԱԹՈՆ» կստորագրէին։

Տերոյենց Ջամուրճեան պատուելին շատ աշխատած է, որ վերոյիշեալ լրագրոյն արտօնութիւնը տէրութեան կողմէն ստանայ, բայց չէ յաջողած. սակայն յետոյ՝ Մատթէոս Կաթողիկոսին պատրիարքութեան ժամանակը՝ յանուն Ազգին Բ...... գրուեր է առ Բ. Դուռն, և պատրիարքին անուամբ առնուեր է Հ...... լրագրոյն հրատարակութեան պետական հրամանը։

Ազգ. Պատրիարքարանի կեդրոնական սնտուկը՝ յանձամ նիւթապէս կօգնէ եղեր այդ լրագրոյն, որուն փոխարէն՝ Առաջնորդաց թերթ կը կոչուի։

Ցանուն Ազգին եղած նպաստն 18,000 ղրուշ է, որ Միւհէնտիսեան վաստակաբեկ և հանճարեղ արուեստաւորին կը տրուի եղեր, իբրև տպագրական ծախք լրագրոյն հրատարակութեան։

Այս ուղղութեամբ շարունակուեր է մինչև 1849 յունվար։

Սոյն թուականին՝ Ջամուռճեան պատուելին և Աղաթօնեան էֆէնտին կը բաժնուին ընկերութենէ, և թերթի հրատարակութիւնը և պատասխանատուութիւնը կը վիճակուի՝ առանձինն Աղաթօնեան էֆէնտիին, որ նախ է .... Մ...... Ա......ը և ապա ընթացիկ տարւոյն յուլիս 2ին՝ ...... կստորագրէ, բայց շատ չտեւեր Աղաթօնեան յարմնի ստորագրութեան շարունակութիւնը, այլ մի և նոյն տարւոյն՝ նոյեմբերէն մինչ ցդեկտեմբեր, առանց ստորագրութեան կը հրատարակուի, յորմէ յետոյ բոլորովին կը դադրի թերթը։

1850 փետր. 6ին՝ դարձեալ Տերոյենց Ջամուռճեան պատուելին կը յանձնուի Հ...... լրագրոյն խմբագրութեան և հրապարակային պատասխանատուութեան շարունակութիւնը, բայց այս անգամ՝ սուկ Հ...... ստորագրելով թերթըն կը յարատեւէ մինչև 1852 յունվ. 31։

Ատամնոր արդարութեան պարտ կը համարիմ ծանօթագրել թէ՝ Տերոյենց պատուելին՝ Աղաթօն էֆէնտիի հետ ընկերութեամբ թերթ հրատարակած ժամանակ խմբագրութեանց մեծագոյն մասն Ջամուռճեան պատուելւոյն, իսկ տպագրական տեսչութիւնը Աղաթօն էֆէնտիին կը վերաբերէր, ինչպէս որ 1850ին ալ լրագրոյն խմբագրական տեսչութիւնը ստանձնած է Պէշիքթաշեան Աւետիս պատուելին՝ Տերոյենցէն յատուկ ամսական վարձք առնելով։

Մինչ այս մինչ այն, կուգայ ժամանակը որ Խօրասանճեան Պետրոս ամիրան և Կաճիկեան Ցակոբ էֆէնտին կը միաբանին հուսկ ուրեմն Հ......ը Մ......ի ընծայել, յանձին արդի կիթական տեսուչ Իւթիւճեան Կարապետ էֆէնտիի, որ ազգասէր դիտելիքնելն ուրիշ անգամ։

Սակայն Հ...... լրագրոյն հրատարակութեան ժամանակագրական թուականներն նիշելու ու ճշգելու առթիւ, անճահ կը համարիմ Մ......ի անանուն յօդուածագրին պէս վիրաւորիչ ակնարկ մը նետել անպիտ անձնաւորութեան մը դէմ, որ այսօր անկարող է տեսնելու, լսելու և գրիչ շարժելով ինքզինքը պաշտպանելու, և որ Բ......անիոյ մայրաքաղաքէն՝ Պրուսայէն 17 տարեկան հասակի մէջ գալոս եկած, նախ Նշանատար Գ......ի Պօղոս Սրպազանի քով դրագրութեան պաշտօն վարած, և յետոյ այլ և այլ տեղեր վարժապետութիւն ըրած, և ի վերջոյ իւր կեանքը բոլորովին մատենագրութեան նուիրելով՝ 130էն աւելի տպեալ և անտիպ ինքնուրոյն և թարգմանական երկասիրութիւններ արտադրած է, որոնք ժամանակին քննադատուած և գնահատուած են։

Ա. Թ. Ա......

ԻԶՄԻՏ

Շէհրը մէզքիւր մուխպիրիմիզտէն մայիս 12 թարիխլիւ ալտըղըմըզ պիր մէքթուպ տըր։

Իտարէի Մախսուսէ վաբօրլարը։

Պու տէֆա Իզմիտտէն Եալովայա կիտէ իւզրէ Իտարէի Մախսուսէնին վաբօրընա րաքիպ օլուպ, 7 սաաթտա Եալովա իսկէլէսինէ մուվասալէթ էյլէտիք։ Էվվէլա մէզքիւր վաբօր հագգընտա պագը իֆատաթըմը չուրաճըգտա արզ էյլէրիմ։

Շէօյլէ քի, Իտարէի մէզքիւրէ վաբօրլարը՝ ազամէտէ բազարտան մաատա հէր կիւն կէրէք Տէրսանէտէն վէ կէրէք Իզմիտտէն ամէտշիտ իթմէքտէ իքէն, 5—6 մահտան պէրու իքի կիւնտէ պիր իշլէմէքտէ վէ մաքինալարը ...... օլտուղընտան հիչ եօլ ալամատըգ, վէ 5 սաաթլըգ եօլը 10 սաաթտա ալմագտա օլտուղլարընտան, միւշթէրիլէրին շիքեայէթլէրինի մուճիպ օլմագտա տըրլար։ Ազտէմիէրի պու մէմլուն վաբօրլար՝ սապահլարը Իզմիտտէն հարէքէթլէ ապտալ իւսթիւ սաաթ Ցտա քէօրֆէզէ մուվասալէթ էյլէտիկլէրի հալտէ, շիմտի մէզքիւր վաբօրլար կէճէ սաաթ 1տէ քէօրֆէզ վիրուտ իթմէքտէ, վէ էրքէք վէ գատըն վէ չօճուգլար սօգագ օրթալարընտա գալմագտա տըրլար։ Նասըլ քի պէնտէնիզ տախի պու հաֆթա սալը կիւնքի վաբօր իլէ կէճէ սաաթ 1տէ քէօրֆէզէ չըգտըմ վէ պագը տէֆա տախի կէճէնին սաաթ 3իւնտէ մուվասալէթ օլունտըղընը մէմնունէն իսթիխպար էյլէտիմ։

Պու պապտէ Իտարէի Մախսուսէ միւտիրիյէթը ճէլիլէսինին նազարը տիգգաթը ալկէսի ճէլպ պուլընըլմասը րէճասը իլէ, պախուսուս Եալովատա վագը Փօրու գարըլճալարը՝ էմլաքը Հիւմայուն իտարէի ճէլիլէսինէ նազըլ օլունտուղընտան, պունտան պէօյլէ մէզքիւր գարըլճալարա էհէմմիյէթ վէրիլէճէկի պէտիհի, վէ Իզմիտ քէօրֆէզինին իսէ պէշ ալթը իսկէլէսի պուլընըպ, քէսրէթը էհալիսինէ նազարէն, հէր հալտէ պունտան պէօյլէ հէմ հէր կիւն վաբօր իշլէթիլմէսի վէ հէմ տէ իսկէլէն վաբօրլարըն վագթը իւլ հարէքէթ օլմասը լազըմ կէլէճէկի արզը օլունմագտա պուլընտըղընտան, ճիւմլէ էհալի վէ պախուսուս գարըլճայը մէզքիւրէ ազիմէթ վէ ավտէթ իտէն խասթէկեան իսթիրահաթ իտէրէք, հէր տախմ էտիյէի խայրիյէտէ պուլունաճագլարը տէրքեար տըր։ Պու պապտէ կէրէք Պահրիյէ վէ կէրէք Խազինէի Խասսայի Շահանէ նէզարէթը ճէլիլէլէրինին նազարը տիգգաթլարը իսթիրհամ օլունըր։ Ինչպու մէքթուպում եազըլտըղը սըրատա, Իտարէի Մախսուսէնին՝ Իզմիտ քէօրֆէզինէ իշլէյէն վաբօրլարընըն սուրէթը մունթազամէտէ օլմալարը իչին թէշէպպիւսաթը լազըմէտէ պուլունտուղը մաէլմէմնունիյէ իսթիխպար գըլընմըշ տըր։

* *

Եալովատա Փօրու համմամլարընա [illegible] վէ [illegible]։

Պու հաֆթա Եալովատան Փօրու համմամլարընա ազիմէթ էյլէտիկիմտէն, օրատաքի մէշհուտաթըմը աճիզանէմ կազէթայի միւթէէքքիրինիզէ արզ օլընըր։

Շէօյլէ քի, մէզքիւր Փօրու գարըլճալարընա ազիմէթ իտէնլէրէ պիր սուհուլէթ օլմագ իւզրէ Եալովատա պէկիր արապալարը հազըր օլուպ, Եալովատան իքի սաաթ զարֆընտա մէզքիւր գարըլճալարա ազիմէթ օլունմագտա, վէ եօլլարտա հիւքիւմէթը մահալլիյէնին հիմմէթի իլէ ինշաաթ վէ սայիրը պէրէքէմալ օլուպ, հաֆթա մէզքիւր գարըլճալարա ազիմէթ իտէն խասթէկեան վէ սաիրէնին հէր պիր վէճհիլէ իսթիրահաթլարը իչին Իզմիտ միւթէսարրըֆը Սէլիմ Սըրրը բաշա հազրէթլէրինին էմր ու իրատէլէրի մուճիպինճէ Գարամուսալ գայմագամը Մուհարրէմ էֆէնտի վէ գազա մէզքիւր գապըթա մէմուրը ......չէ Եուսուֆ աղա վէ Եալովա միւտիրի Էշրէֆ էֆէնտինին զիյատէսի իլէ հիմմէթ վէ զայրէթ իթմիւքէրի միւսթախսէրաթը մէվսուգէտէն տիր։ Նասըլ քի պէնտէնէլէրի տէ քէմալը էմնիյէթ վէ իսթիրահաթլա ազիմէթ վէ ավտէթ էյլէտիմ տիր։

Անճագ Եալովա գասապասընտան մէզքիւր Փօրու գարըլճալարընա գատար օլան իքի սաաթլըգ Թարիգ՝ միւրուրը զէման իլէ խարապ օլուպ, պու ճիհէթտէն պիլճիւմլէ էհալի միւշքիլաթ չէքմէքտէ օլտուղլարը կէօրիւլմիւշ իսէ տէ, պու տէֆա մէզքիւր Փօրու գարըլճալարը Խազինէի Խասսայի Շահանէտէն պիլմիւսալայէ, էյլէմ օլան մէզքիւր Թարիգին ինշասընա տախի իրատէի իսալէթ հազրէթի Ճիհանպանիտէն շէրէֆ վուգու պուլմասընտան, ճիւմլէ էհալի մէմնուն վէ մէսրուր օլարագ, տուվայի թէվամը էօմր ու իգպալը ճէնապը Շէհինշահի իլէ մէշղուլ օլտուգլարը մաէլմէմնունիյէ միւշահէտէ օլունմըշ, վէ Ֆիլհագիգա մէզքիւր Թարիգին ինշասընտա տաղ համամլարը վէ օրայա տէվամ իտէն խասթա վէ զիւվվարըն հէր պիր ճիհէթչէ իւթիֆաթէ իտէճէքլէրի միւսէլլէմ պուլունմըշ տըր։

Մէզքիւր տաղ համամլարընըն սըճագ սուլարը՝ պիլճիւմլէ խասթէկեանըն հէր նէվի խասթալըգլարընա նաֆի օլտուղը գաթիյէն անլաշըլմըշ օլտուղը կիպի, պու տէֆա տախի օրատա պուլընան չէնտ նէֆէր խասթալարըն շիֆայապ օլտուգլարը՝ մէմնունիյէթլէ միւշահէտէ գըլընմըշ տըր։

Մէզքիւր տաղ համամլարը 2500 սէնէլիք համամլար օլուպ, մէվգիյը վէ սու ու հավասը բէք լաթիֆ օլմագլա, օրայա կիտէն բէք չօգ միւշթէրիլէրին մէմնուն վէ մէսրուրէն ավտէթ իթմէքտէ օլտուգլարը կէօրիւլմիշ, վէ պախուսուս համամը մէզքիւրըն միւտիրի պուլունան րիֆաթլու Ցակօբ էֆէնտինին հէր պիր վէճհէ խարաճ էյլէտիկի հիմմէթը ֆէվգէլատէսին զիյարէթ իտէն խասթալարըն իսթիրահաթ էյլէտիքլէրի վէ մէմնուն օլտուգլարը, վէ համամ վէ թարիգլէրին սուրէթը մունթազամէտէ գալտըրըլմասը տիգգաթ վէ զայրէթ էյլէտիկի, վէ պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու քէմալը սատագաթլա խըտմէթ ու էմէկի սէպգաթ էյլէտիկինտէն, շայանը միւքեաֆաթ օլտուղը անլաշըլմըշ տըր։

Մէզքիւր տաղ համամլարը տէօրթ տաիրէտէն իպարէթ օլուպ, պունլարտան էն պէօյիւկինին 30 գուրնա իլէ պիր տէ սօուգլըղը վար իտի։

Մէզքիւր համամըն պիր ազ էօթէսինտէ «Վալիտէ» նամը իլէ տիկէր պիր համամ վագը տըր քի, Ղազի Սուլթան Ապտիւլ Մէճիտ Խան հազրէթլէրինին վալիտէի միւհթէրէմէլէրի ճէննէթմէքեան Վալիտէ Սուլթան հազրէթլէրինին վագթը իլէ օրայա կիտտուպ պու գարըլճատա երգանարաք իքթիսալը աֆիյէթ իթմիշ վէ պատէհու սուրէթը միւքէմմէլէտէ թամիր ու թէրմիմ իթտիրմիշ օլմալարընտան նաշի «Վալիտէ» նամը վէրիլմիշ տիր, հաթթա միւթէվէֆֆի միւշարէյլէյհա թարաֆընտան համմամըն էթրաֆընա օտալար տախի ինշա իթտիրիլմիշ խասթէկեանըն իգամէթլէրինէ թախսիս իտիլմիշ տիր։

Մէզքիւր «Վալիտէ» համամընըն տէրունինտէ մէշհուր Քօնսթանթին իմբէրաթօր երգանըպ իքթիսալը սըհհաթ էյլէմիշ օլտըղը կիպի, վալիտէսի Էլէնի տախի մէզքիւր ըլըճալարտան շիֆայապ օլտըղը րիվայէթ տըր։

Տ֊րասատէթէ կէրէք Էլլի վէ կէրէք էնճէքի էրկանը սէրվէթ պիլէրճէ լիրալար սարֆ իտէրէք, Եվրօբա գարըլճալարընա կիտէճէք էրտէ, մէզքիւր Փօրու գարըլճալարընա կիթմէլէր, հէր պիր ճիհէթլէ մուհասսէնաթ վէ ֆէվայիտինի կէօրէճէքլէրինտէ հիչ շիւպհէ եօգ տըր։

Մէզքիւր տաղ համամընտա սուրէթը մունթազամէտէ պիր պէօյիւք օթէլ պուլունուպ, տէրունինտէ տախի պիր քէպիր սալօն վէ 15 գատար օտալար մէվճուտ տըր, վէ գարշըյա վէ խաթազ թագըմլարը թէմիզ վէ սայիր քեաֆֆէի լէվազըմլարը բէք միւքէմմէլ տիրլէր, վէ մախսուսէն աշչը տախի պուլունուպ, նէֆիս թաամլար թագըմ իթմէքտէ տիր։

Խանաֆման օլան միւշթէրիլէր իչին համամըն իթթիսալինտէ խասսէթէն օտալար պուլընըպ, կէչէն կիւնտէն խասթա վէ սաիրէնին պու օթէլտէ բահալը իտէճէքլէրի անլաշըլմըշ վէ ֆիյաթլարը տախի խօշնուտ օլաճագ տէրէճէտէ պուլընմըշ տըր։

Մէզքիւր գարըլճալարըն էթրաֆը տաղ վէ օրման օլուպ, իչպու մէվգիյտէ սապահլարը ագշամ գատար վէ ագշամտան սապահա գատար պիւլպիւլլէրին սէտալարը՝ տէրունը համամլարտան պիլէ իշիտիլմէքտէ տըր։

Մէզքիւր գարըլճալարըն սուլարը՝ քիւքիւրտլի, չէլիքլի վէ քիրէճլի օլմագլա, իւշը միւխթէլիֆէյէ, պախուսուս կէօզ, գուլագ խասթալըգլարընա կէօթիւրէճէք նաֆի օլտըղը կիպի, քէօթիւրիւմ վէ սըզը կիպի իլլէթլէրի օլան խասթալարըն թամամը սըհհաթլէրիյլէ էվէրիյէսէ վաթանլարընա ավտէթ իթմէքտէ տիրլէր։ Մէզքիւր գարըլճալար սէյյահընտա սուր չէշմէ պուլունուպ, իչպու չէշմէտէն ագան սօուգ սուլարը՝ չօգ հաֆիֆ վէ լէզիզ օլտըղընը վէ սայիր սուլարըն տախի պու եօլտա օլտըղընը կէօրտիւմ։

Համմամլարըն էթրաֆընտա պուլընան օտալար վէ սայիր ախշապ էպնիյէլէր՝ միւրուրը զէմանլէ խարապ օլմըշլար իսէ տէ, պունլար քեամիլէն թարզը ճէտիտ իւզրէ սուրէթը միւքէմմէլէտէ Խազինէի Խասսայի Շահանէտէն ինշա իտիլէճէկի մալիւմթ օլուպ իշիտիլմիշ օլուպ, կէրէք չօճուգլարըն ինշասընտա վէ կէրէք մէզքիւր էպնիյէլէրին հէտմի իլէ հէր պիր ֆամիլեա իչին համմամ վէ օտա վէ սաիրէի շամիլ տաիրէլէր թագսիմ օլընաճաղը հալտէ, մաւ ասլինթը քիւլլիյէ հուսուլէ կէլէճէյի ճիհէթլէ, մէզքիւր Փօրու գարըլճա համմամլարընա գըյմէթ թագտիր իթմէք գապիլ օլամայաճագ տըր։

ՍԳՕԹ ԵԱՂԸ

Միլան 23 յուլիս 1885

Մ. Սգօթ վէ Մ. Պօվն

Կատը օլան արզունըզ մուճիպինճէ սիզէ ճէվապ վէրէպիլէճէյիմ մէմնունիյէթը ասլա հիչ իլէ պէյան իտէրիմ։ Խուսուսի խասթալարըմ վէ Մաժէօր խասթախանէսինտէ եէտը թէտավիմէ իհալէ օլունան խասթալար իւզէրինէ թէճրիւպէ իթտիկիմ Սգօթ պալըգ եաղը (Էմիւլսիօն Սգօթ) մաթլուպա քեամիլէն մուվաֆըգ կէլմիշ տիր։ Սգօթ թէրթիպինին շայէսթէ օլտուղը րաղպէթէ նաիլիյէթինի թէմէննի իլէ գալըրըմ։

Սատըգ տօսթունըզ
Մաժէօր խասթախանէսի
Թապապէթ ճէրրահը
ՏՕԳԹ. ԹՕՄԱՍ ԲԻՆԻ

ՏՕԳԹՕՐ ՏԱՏՈՒՐ

Պիլխասսա պօզուգ, գուլագ վէ պուրուն խասթալըգլարընըն թէտավիսինէ քեսպը մէլէքէ իթմիշ օլան Տօգթօր Տասսըր՝ Բարիզ, Լօնտրա վէ Վիէննա պէօյիւք խասթախանէլէրինտէ վէ մէշհուր ուսթալար եանընտա մէզքիւր խասթալըգլարը արիզ ու ամիգ թէտգիգ իթտիքտէն սօնրա պու քէրրէ չէհրիմիզէ մուվասալէթ իտէրէք, Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Րուսիա սէֆարէթխանէսի իթթիսալինտէ 447 նումէրօլը մէսքէնինտէ իգամէթ իթմէքտէ վէ հէր սապահ ալաֆրանկա սաաթ 9տան էօյլէյէ գատար խասթա գապուլ էյլէմէքտէ տիր։ Քէզա Սթամպօլտա Համիտիյէ սօգագընտա Թիւրպէնին գարշըսընտա 8 նումէրօլը մանզալը միւխասսըսընտա տախի բազարլարտան մաատա հէր կիւն էօյլէտէն սօնրասը 2տէն 5է գատար խասթէկեան գապուլ իտէր վէ «չարշէնպիհ կիւնլէրի Սթամպօլտաքի մուհալը միւխասսըսընտա ճէճճանէն խասթա մուայէնէ էյլէր։»

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Խազինէի Խասսայի Շահանէ մուհասեպէճիլի հաֆըզ Իպրահիմ էֆ. հազրեթլերինէ րիւթպէի ուլա սընֆը էվվէլի,

Խարիճիյէ նէզարէթի սիճիլլը ահվալ միւտիրիյէթի մուավինլիկի՝ միւտիրիյէթը մամուրիյէթը միւմէյիզը սաղըրը Րէշատ պէյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր.

Խազինէի Խասսայի Շահանէ մուհասեպէ գալէմի միւտիրի Ճէմիլ պէյէ Յիւնձիւ վէ մուհասեպէ գալէմի խուլաֆասընտան Մուխթար վէ Նաում՝ վէ Մուհիտտին վէ Մուսթաֆա էֆէնտիլէրէ Կիւնձիւ Մէճիտի,

Մըխալըճ չիֆթլիքեաթը հիւմայունը խազէսինէ մէմուր Մայէր էֆէնտիյէ Յիւնձիւ Օսմանի,

Սէլանիք ժանտարմա ալայընըն մէրքէզ թապուրը պինպաշըսը Ասըֆթանէլի Մէհմէտ վէ Նիւզպաշըլարընտան Ասըֆթանէլի Շեֆիգ պէյլէրէ 5ինձի Մէճիտի,

Թէլըքիւ րէսմի մուգատտէմ թապուրը պինպաշըսը Թէվֆիգ էֆէնտիյէ Կիւնձիւ Մէճիտի նիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր.

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Բեռլինտէն Թայմզըն պէյանընա կէօրէ, Ինկիլթէրա դըվալիյեաղընըն իքինճի մախսուսը վէ Պահրը Սէֆիտ տօնանմասընըն գումանտանը տիւգ տ'Էտինպուրկ՝ Ճիպըալթարտա ֆէնա պիր սու իչմէսինտէն տոլայը գանը զեհիրլէնմիշ վէ եւեէվ՝ պունտան մուզտարիբ իմիշ իսէ տէ, պու խասթալըղըն թէհլիքէլի պիր շէյ օլմատըղը զաննը ոլունըյոր իմիշ.

Պէրլինտէ միւճէտտէտէն ինշա իտիլմէքտէ օլան Թէաթր Րոյալ նամ թէաթրօնըն թավանը՝ հէչէն բազար էրթէսի սապահը 40 գատար ամէլէնին իւզէրինէ դուշէն երգըլարագ, պու հատիսէյի խապէր վէրէն թէլէկրաֆըն չէքիլտիկի վագըթա գատար մէրգում ամէլէտէն 26սը էօլիւ օլարագ երգընթը ալթընտան չըգարըլմըշ, վէ գուսուրները տախի չըգարըլմագտա տէվամ օլունըյոր իմիշ.

Մարսիլեատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ չէհրը մէզգիւրտէ ինիգտա խաէն Ֆրանսըզ վէ Իթալյանլարտան միւրէքքէպ պիր միթինկտէ հազըր պուլընմագ իւզրէ Մ. Ալպանի իլէ սաիր ավամը նաս հիւքիւմէթի թարաֆտարանը օլան Իթալեանլար՝ եէվմի մէզգիւրտէ Մարսիլեայա մուվասէլէթ իթմիշլէր տիր.

Մ. Ալպանի՝ էհալիյէ խիթապէն պիր նութգ իրատ իտուպ, Իթալեանըն Ֆրանսայա թէվէճճիւհէ օլտըղընը թէէմին իթմիշ, վէ Իթալեա իլէ Ալէմանեանըն իթթիֆագը՝ Իթալեան միլլէթինին էֆքեարընա մուղայիր օլտըղընը, չիւնքի Ֆրանսանըն Ալզաս-Լորէնի տավա իթտիկի կիպի, Իթալեանըն տախի Թրիէսթէ վէ Թրենթէ էյալէթլէրինի Աւսթրիատան տավա իտէճէյինի պէյան էյլէմիշ տիր.

Իշպու նութգ՝ էհալի թարաֆընտան ալգըշլանմըշ տըր.

ՏՕԳԹՕՐ ԱՍԼԱՆ

Բարիզ Թըպպիյէ մէքթէպի իլէ խասթախանէլէրինտէ օն սէնէ միւթէմատիյէն թահսիլը իլմ թէպապէթ չալըշարագ տօգթօրլուգ տիփլօմասընը ալըպ իլէ Տէրսաատէթէ կէլմիշ օլան Տօգթ. Ասլան էֆ. Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Րուսիա սէֆարէթխանէսի գարշըսընտա 428 նումերօլը մահալտէ հէր կիւն սաաթ 5տէն 10ա գատար միւրաճաաթ իտէճէկ խասթալարը մուայէնէ, վէ խուսուսա մեյտէ վէ սըպըրրաց վէ հազըմ մախսուս ալա վէ աէթէլէր խասթալըգլարընա տաիր օլանլարը մուայէնէ վէ թէտավի իտէճէք տիր.

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Շըմէնտիֆէր թահվիլաթը բիյանգօսընըն կէլէճէք գուրասընա մախսուս քիւփօնլէրին պու կիւնտէն իթիպարէն հէր կիւն էօյլէտէն սօնրա սաաթ 10տան 3½ա գատար Պանգը Օսմանիտէն միւպայաա օլունաճաղը իլան օլունըր.

Տէրսաատէթ 1 մայըս 1888

ԻԼԱՆ

Րումէլի շըմէնտիֆէր բիյանգօսընըն 110ընճը գուրասընա մախսուս թաարիֆլի բրօմէսլէրի Գալաթատա Գօմիւրճիւ խանըն գարշըսընտա Ն° 9 Ղ. Փ. Զօրուբեան մաղազասընտա սաթըլմագտա տըր. Թէզմիլ իքրամիյէ գազանան 5½ վէ բուպը 2½ ղըրուշ մէճիտիյէ ագչէ.

Գալաթատա քէօբրիւ պաշընտա 33 նումերօլը մաղազատա մ. ... Արզիան Տիգրան էֆէնտի թարաֆընտան մէվգիւէ իլան տըր.

Իշպու 1888 սենէսի չէհրը հազիրանը էֆրէնճինին պիրինճի կիւնիւնտէ 110ընճը տէֆա օլարագ Զարպխանէի ամիրէտէ ալէնէն քէշիտէ օլունաճագ 550 նումերօլը հավի Րումէլի Թիմուր եօլ թահվիլաթընըն գուրա իքրամիյէլէրի պէրվէճհը զիր պէյան օլունուր.

Թէնէ			Ֆրանգ
1			300,000
1			25,000
2	10,000էր	ֆրանգտան	20,000
6	2000 »	»	12,000
12	1250 »	»	15,000
28	1000 »	»	28,000
500	400 »	»	200,000

Մէզգիւր իքրամիյէլէրտէն թէճրիւպէի թայիհ պիրլէ հիսսէտէնա օլմագ իւզրէ բրօմէս պիլէթլէրի սաթըլըգի ֆիյաթլարըլա ֆիրուխթ օլունըր. Իքրամիյէնին թէմամընա շումուլի օլան պիլէթլէրին ֆիյաթը 7 պուչուգ, նըսֆը 5, րուպը 3 ղըրուշա ֆիրուխթ օլունըր.

Թաշըալարտան կէլէն սըբարիշաթ պէտէլի կիւնիւնտէ թէէտիյէ օլունմագ իւզրէ բօլիչա խախտա բօսթա բուլու իրսալինտէ սըբարիշաթ սէրիան իճրա օլունըր. Սաթըճըլարա պէյէ վէրիլիր էսլիւնեի միւքաթէլիֆէտէն մէքթուպ գապուլ օլունըր.

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ԲՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 30 մայիս

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	099-7/16
Օսմ. էսհամը աչըլտը	14-
» » գարանտը	14-
» » Սէրի Ա	24-
» » » Գ	14-1/4
» » » Ս	13-7/8
Օթօման 1871	83-3/4
Օսմանլը Պանգասը	10-1/2
Րուսիա իսթիգրազը	96-
Մըսըր տուլ. մութթահէտէ	79-3/8
» իմթիյազլը	100-1/2
Տաիրա Սանիյէ Մըսըր	76-1/2
Բօյլըս իսթիգրազը	101-3/4
Մաճարիսթան էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-47·40

Բարիզ 30 մայիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	82-77½
» » 4½ %	105-75
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլտը	14-17½
» » գարանտը	14-12½
Միւտէվվէլէ	
Սէրի Գ.	-
» Ս.	14-20
Րումէլի շըմէնտիֆէրի	40-25
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	-
» Պանգասը	516-25
Գրէտի Լիօնէ	580-
Գրէտի Ֆօնսիէ	1456-25
Լիօն ագսիօնը	1252-50
Սիւվէյիշ ագսիօնը	2167-50
Րուսիա 5 % 1877	101-1/4
Իթալիա էսհամը	97-90
Մըսըր Ֆօնտ. մութթահէտէ	402-50
Եունան 5 % 1879	363-75
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-28

Վիէննա 30 մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	126-70
Րումէլի շըմէնտիֆէրի	20-70

ԳԱԼԱԹԱ ԲՈՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումու. տիւն աչը. գար.	15-21
» » » էն եիւքսէք	15-25
» » » էն աշաղը	15-25
Գու սաալաշ աչըլտը	15-22½
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գար.	38-02
» » » էն եիւքսէք	38-22
» » » էն աշաղը	37-38
» » » աչըլտը	38-04
Մըսըր մութթահէտէ գար.	-
Գու սաալաշ աչըլտը	-
Սէրի Ա.	24-20
» Գ.	14-25
» Գ.	15-22½
Րումէլի շըմէնտիֆէրի	41-
Ագչէ ֆարգը	7-
Րէժօր Ղրշ.	-
Հէվալէսիզ »	32-20

ՊԱՆԳԱ ԱՔՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ ք.գ.	7-17
Սթամպօլ պանգասը	6-30
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	4-24
Թրամվայ	4-57½

ԱՔՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղըշ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-16
Մէթալիք »	102-10
Պէշլիք »	103-15
Ալթըլըգ »	103-15
Ինկիլիզ լիրասը	110-30
Ֆրանսըզ ալթունը	88-05
Բօլ	90-25
Գրէմից ալթունը	51-20
Գարպօն գայմէսի	10-72

ԹԱՍՖԻՅԷ ՔԵԱՂԸՏԸ

10) Լիք քեաղըտ	-
20) » »	10-20
100) » »	-
500) » »	-
5000) » »	10-
10000) »	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Ինշաաթը ասքէրիյէ լազըմէսի իչիւն մէվգի միւնագասայա վազ օլընան իքի պին ատէտ Մաչունա գալասը իլէ Պարթընին դօղուչը վէ Ֆիլիօս հաճըրընըն մայիսին եիրմի իւչիւնճի բազար էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիի վէ էրթէսի կիւնիւ եիւգտէ պէշ թէնզիլաթը իճրա վէ գապուլ օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն Ինշաաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

19 մայիս 1888 3—1

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Սէլանիք վէ մէվգիլի մայիւմէսինտէ պուլունան ասաքիրի Շահանէ հայվանաթը իչիւն պին իւչ եիւզ թէօրթ սէնէսինտէ միւգթազի էշխասի մալումէսինէ մէվգը պէ մէվգը թէսլիմ օլունմագ իւզրէ ֆիյաթը մալումէսի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլմաղընտան, ֆիյաթընըն թէնզիլի իլէ իհալէսինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ հէման կէլմէլէրի իլան օլունըր.

18 մայիս 1888 3—2

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Պահրը Սէֆիտ պօղազընտա պուլունան ասաքիրը Շահանէ իչիւն միւպայաա օլընաճագ օլան
34653 քիլօ շէքէր
74521 քիլօ թուզ
58547 քիլօ դուրու սօղան
3805 քիլօ բուլէնը զէյթ
815 սանտըգ կազ
7197 քիլօ սապօն
35522 քիլօ ֆասուլեա
17037 չէքի հաթապ
84475 քիլօ քէօմիւր
31 սանտըգ սըբարմաչէթին իհթասընա թալիպ օլանլարըն իշպու մայիսը րումինին նիհայէթինէ գատար մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր.

17 մայիս 1888 3—3

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Թաչնիյէ խազէսի հասըլաթընտան էսմանը նագտէն վէ բէշինէն ալընարագ ֆիրուխթ օլընաճագ օլան եիրմի պին քիլօ ինճէ քէբէկին պէհէր գըյէսի օն իքի պուչուգ վէ էլլի պին քիլօ գալըն քէբէկին սէքիզ պուչուգ բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, իշպու մայիսը րումինին օն տօգուզընճը բէնճշէնպի կիւնիւ գարարը գաթիի վէրիլէճէկինտէն, իշթիրաեա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընըր.

17 մայիս 1888 3—3

Շուրայի—Պահրիյէ
ճանիպը ալիսինտէն

Ճիւրը ճէտիտին Գալաթա վէ Սթամպօլ ճիհէթլէրինէ միւճէտտէտէն ինշա օլընուպ թալիպինէ իհալէսի մուգարրէր օլան իւչ պապ տիւքքեանըն պիր սէնէլիկի եիրմի պին պէշ եիւզ ղրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլտըղընտան, տահա զիյատէ զամմ իլէ թութմաղա թալիպ օլանլարըն միւզայէտէ իւզրէ րումի մայիսըն եիրմի իւչիւնճի բազար էրթէսի կիւնիւ Շուրայի Պահրիյէյէ կէլմէլէրի իլան օլունըր.

19 մայիս 304

Տէֆթէրը Խագանի Նէզարէթ ճէլիլէսի վէգնէտարը միւթէվէֆֆա Ճէմալ էֆէնտինին Տէրսաատէթ պիտայէթ մահքէմէսի Իքինճի հուգուգ տաիրէսինտէն իթթա գըլընան պիր գըթա իլամ մուճիպինճէ, քէրայիմ թիւճճարընտան Բէհմալ պազիրեասնա տէյնի օլան վէ միւթէվէֆֆա թարաֆընտան պազիրեանը մուհաֆազէյէ վէֆաէն պիրքերագ տէյնէ քըֆայէթ իտէճէք միքտարընըն ֆիրուխթը մահքէմէ պուլընան՝ պունտան մուգատտէմ միւզայէտէյէ չըգարըլան 4 գըթա թարլայա Իսքիւտարտա Պուլկուրլու գարիյէսինտէ հէրպիմ պաշը չիֆթլիկի թարիֆինտէ 2 նումէրօ իլէ մուրագգամ միւսէյլէս իւչ չէքլ 50 քիլ թօխումլ խաթխապ խալէր թախմինէն 240 տէօնիւմ միւթէճավիզ պիր գըթա թարլա թէմամը լիրա 100 ղրուշ հիսապըյլա 12000 վէ տիկէր 2 նումէրօլու 10 քիլ թօխում խաթխապ խալէր վէ թախմինէն 20 տէօնիւմ միւթէճավիզ պիր գըթա թարլա թէմամը 3500, վէ Զավուշ պաշը չիֆթլիկի թարիֆինտէ միւքէրրէր 2 նումէրօլու 50 քիլ թօխումլ խաթխապ խալէր թախմինէն 200 տէօնիւմ միւթէճավիզ պիր գըթա թարլա թէմամը 10000, վէ միւքէրրէր տիկէր 2 նումէրօլու 8 քիլ թօխումլ խաթխապ խալէր թախմինէն 12 տէօնիւմ միւթէճավիզ պիր գըթա թարլա թէմամը 3000 ղրուշտա թալիպլէրի էօհտէսինտէ թէգարրուր էյլէտիկինտէն, 100տէ 5 զամմըյլա տահա զիյատէյէ թալիպ օլանլարըն վէ մալումաթ ալմագ իսթէյէնլէրին թարիխը իլանտէն իթիպարէն 31 կիւնէ գատար Տէրսաատէթ Իլամաթը Նիզամիյէ իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր.

19 մայիս 304

Գազալի էրպաա սանճաղը տախիլինտէ վագը գազալար աշարընըն թալիպ օլընան միւտտէթը իհալէլէրի տիր.

Գազա	Միւտտէթը իհալէ
Քիւչիւք Չէքմէճէ	2 հազիրանտան իլա 12 հազիրան 304
Պէօյիւք »	6 » 16 » »
Սիլիվրի	10 » 20 » »
Մա Տէրգօս Չաթալճա	15 » 25 » »

Գազալի էրպաա սանճաղը տախիլինտէ վագը գազալարըն քէօյ քէօյ տէֆտէրէսի միւգայէտէ օլան 304 սէնէսի աշարընըն պալատա մուհարրէր միւտտէթլէր զարֆընտա միւզայէտէլէրի իճրա իլէ հատտը լայըգընը պուլան քէօյլէրին Աշար Նիզամնամէսի մուճիպինճէ իհալէլէրի իճրա օլընաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն մէզքիւր միւտտէթլէր հուլուլինտէն էվվէլ թէէմինաթը լազըմէ վէրմէքլէ պէրապէր, իշպու միւտտէթլէր զարֆընտա մէզքիւր գազալար մէճլիսլէրինէ հազըր պուլընմալարը իլան օլունուր.

15 մայիս 304 3—3

ԽԷՏԻՎԻՅԷ ՎԱՓՕՐԼԱՐԸ
ԻՏԱՐԷՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթլէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրատ բօսթասը.

Բօչէր գարտաշըն Թաչէր գուլէնտօսու Շարգիյէ նամ վափօր 1500 թօնիլաթօ համուլէսինտէ վէ 150 պարկիր գուվվէթինտէ օլարագ ալաֆրանգա յաթագտան 6նճը չարշէնպիհ կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա սաաթ 4տէ Տէրսաատէթտէն հարաքէթլէ ՃԱՆԱԳ ԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ՊԻՐԷՅՅԷ օղրայարագ բազար էրթէսի սապահըյըն 4 պուչուգ կիւնտէ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասալէթ իտէճէք տիր.

Եօլճու պիլէթլէրի ֆավգըլէատէ կիւնիւզ կէլմէ ալընըրտա, թէնզիլը ֆիյաթլա ֆիրուխթ օլունուր.

Վափօրտա պիրինճի սընըֆ սուֆրա թագըմը, պանեօ սալօնը, հէքիմ վէ խըտմէթճի գամըլ վար տըր.

Եինէ բօսթայի միւգթէրէնէն ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷտէն հէր չարշէնպիհ սապահը հարէքէթ իտէն Պէյրութ Շամ վափօրլարը տօղրու ԵԱՖԱ հարէքէթ իտուպ ԻՍՔԷՆՏԷՐԻՅԷտէն 44 սաաթտա ՊԷՅՐՈՒԹա վասըլ օլուր, վէ ԹԻՐԱՊԼՈՒՍ ՄԷՐՍԻՆ վէ ԻՍԿԷՆՏԷՐՈՒՆա օղրար.

Բօսթա մէզքիւրըն Պէյրութը տէնիզ իւչէյէն վափօրլարը հէր ճումաա կիւնիւ Պրինտիզի բօսթա չանթալարընըն միւվասալէթինտէն սօնրա Սէվաճիլտէն հարէքէթ իլէ, Ճիտտէ, Սուաքին, Մասաուա, Հիւտէյտա վէ Ատէն իսքէլէլէրինէ ուղրար.

Եօլճու, մալ վէ էմանէթ եիւքլէթմէք իսթէյէնլէր Սթամպօլտա Եէնի Եօլտէնտէ Քէօբրիւ պաշընտա Նէնի վալիտէ խանընտա գումբանեա միւտիրինէ աճէնթէխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր.

Իշպու աճէնթէխանէտէ պէտէլի Մըսըրըն պիւճիւմլէ բօսթա խանէլէրինտէ թէէտիյէ օլընմագ իւզրէ բօսթա բոլիչալարը (ՄանտաԲօսթ) տախի իթա իտէր.

Հէր տիւրլիւ եօլճու իչիւն Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 170 նումերօլու մահալտէ Մ. Մ. Թօմաս Գուք վէ էվլատը աճէնթէխանէսինէ միւրաճաաթ օլընա.

ՍԱԹԸՆ ԱԼՄԱՅԸՆԸԶ

ՏԻՐ ՏԻՐԻՒ ՄԱԳԻՆԱՍԸ

Էվվէլինտէն կէօրիւլմէմիշ

ՍԻՆԿԷՐ

նամ Ամէրիգա տիքիշ մաքինասը մաղազալարընը. Մէզգիւր ՍԻՆԿԷՐ մաքինասը Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա Գարաքէօյ չէշմէսինին գարշըսընտա

120 նումերօտա

Պէյօղլունտա Գալաթա Սէրայը մէքթէպի գարշըսընտա, վէ Սթամպօլտա Մահմուտ Բաշատա 90 նումերօտա սաթըլմագտա տըր.

Պաշգա հէր եէրտէ ՍԻՆԿԷՐ տիքիշ մաքինասընըն եալընըզ գալպլարընը պուլաճագսընըզ.

ԹԷԿՏԻՒԷՃԷ ԳՕԼԱՅԼԸԳ
(Հաֆթալըգ)

ՍԳՕԹ ԵԱՂԸ

(EMULSION SCOTT)

Նիւ-Եօրգտա ՍԳՕԹ վէ ՊՕՎՆ նամ զաթլարըն սըտա վէ քիրէճ իբօֆօսֆիթլէրիյլէ թէրքիպ էյլէտիկլէրի

ԲԱԼԸԳ ԵԱՂԸ

Աղըզա սիւտ կիպի լէզզէթլի կէլիր, շէյ պալըգ եաղը խասսէլէրինին քէաֆֆէսի պու պալըգ եաղընտա մէվճուտ տըր.

Վէրէմ շիֆա պուլուր
Գանսըզլըգ շիֆա պուլուր
Սըրաճա շիֆա պուլուր
Էօքսիւրիւք վէ սօուգ ալմա շիֆա պուլուր
Զայըֆլըգ շիֆա պուլուր
Զօճուգլարըն քէմիք խասթալըղը շիֆա պուլուր.

Ախթըլըպա թարաֆընտան թավսիյէ օլունտըղը կիպի, գօգուսը վէ լէզզէթի բէք էյի տիր վէ միտէյէ տախի գօլայ հազմ օլուր.

Պէյլի պաշը Էճզախանէ վէ սըբէչար տիւքքեանլարընտա սաթըլըր.

Տէրսաատէթ աճէնթէլէրի Համմէր վէ Հիրզէլ.

1782 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԼՕՆՏՐԱ ՇԷՀՐԻՆՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆԱՆ

ՖԷՕՆԻՔՍ ՖԱՅՐ ՕՖԻՍ

ՆԱՄ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԳՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Իհթիյաթ ագչէսի	Ինկ. լիրասը	1,000,000
Հասըլաթը սէնէվիյէ	,, ,,	1,000,000
1885 գէկտ. 31 է գատար թազմին օլընան զարար վէ զիյանլար	,, ,,	15,000,000

Աճէնթէլէր
Հ. ՍՈՒԻԱՆ վէ ԳՈՒՄԲ.

Խառրէխանէսի Գալաթատա Սանտալճը խանընտա Նօ. 12

ՀԱՐԻԳ ՎԷ ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԳՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱԼԱՐԸ

NORTH BRITISH MERCANTILE
ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐԳԸՆԹԱՅԼ

1809տա թէէսիս

	Ինկ. Լիրասը
Սէրմայէսի	3,000,000
Իհթիյաթ ագչէսի	5,978,946
1885 սէնէսի հասըլաթը	1,788,964

NORTHERN
INSURANCE COMPANY
ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

1836տա թէէսիս

	Ինկ. Լիրասը
Սէրմայէսի	3,000,0080
Իհթիյաթ ագչէսի	3,134,34
1885 սէնէսի հասըլաթը	898·076

Սալիֆ իւլ պէյան իքի գումբանեա էհվէն ֆիյաթլա վէ միւթէտիլ շէրաիթլէ խանէ վէ էշեա վէ էմթաայի թիճարիյէ վէ սաիրէ սիգուրթա իտուպ, գազանըն վուգուաթընտա աճէլէտէն թազմին իտէրլէր. Եանկըն ճիհէթինտէ թազմինաթ 15,000,000 Ինկ. լիրասը.

ՏԷՆԻԶ ՍԻԳՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
Maritime Insurance Cie.

Սէրմայէսի Ինկ. լիրասը 500,000 Իհթիյաթ ագչէսի Ինկ. լիրասը 120,000

Իշպու գումբանեա էհվէն ֆիյաթլա վէ միւթէտիլ շէրաիթլէ հէր նէվի վափօր վէ հէր նէվի էշեայի թիճարիյէ սիգուրթա իտէր. Մուֆասսալ մալումաթ իչիւն Գալաթատա Գուրշունլու խանընտա մէզգիւր իքի գումբանեալար աճէնթէսի ԳԱՐՆԻԿ Յ. ՍԷՐՈԲԵԱՆա միւրաճաաթ իթմէլի.

ԲԻՒՋԻՔԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ԷՃԶԱԽԱՆԷ

26 — ՍԹԱՄՊՕԼՏԱ ԵԷՆԻ ՃԱՄԻՏԷ — 26

ՍԱՏԷՃԱՐ ՏԻՒՔՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱ: 77 — ՔԷՕՓՐԻՒ ՊԱՇԸՆՏԱ — 77
ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ: 168 — ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ — 168

Մէզգիւր էճզախանէ վէ սըբէչար տիւքքեանլարընտա միւթէէտտիտ վէ էնվայի թէրքիպաթը քիմեավիյէ վէ էճզա վէ մուսթահզարաթ վէ ալաթը ճէրրահիյէ, վէ ալէլ խուսուս լափթա իլէ չէլիքտէն մամուլ ալաթ ու էտէվաթ, վէ Լիւթէր ուսուլ իտէ պաղլար, վէ Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ էճզալարը, օլ ֆաթօնլ էն ալէտ ճինսի, էերլի վէ էճնէպի մաատէն սուլարը, ֆօթօղրաֆճըլար իչիւն լէվազըմաթը քիմեավիյէ, Պէրսօ չըրագլարը, գօմպալար, էնվայի իչգիլէր, գօգուլու սապունլար, նէֆիս բուտրա, օ տը Գոլօնյէ, սաչ պոյալարը, տիշ ֆըրչալարը, վէ սըբէչար իլէ քոզմէթիքլէրէ մախսուս ճամ գապլար վէ ալաթ ու էտէվաթ մէվճուտ օլուպ, թօբտան վէ բէրաքէնտէ ֆիրուխթ օլունըր.

Բէզզաֆ իշ մէզգիւր տիւքքեանլարտա մուայէնէի թըպպիյէ իճրա օլունըր, պունա մախսուս օտալար վար տըր.

Պէյօղլու էճզախանէսի կէճէլէրի աչըգ տըր.

Զէյլ.—Պիւճիւմլէ էճզա վէ էմթաամըզըն էն ալէտ ճինսինտէն օլտուղունու վէ բէք էհվէն ֆիյաթլա սաթըլտըղընը Տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ բազարլուլա էհալիյէ իլան իտէրիզ.

AU PANTHEON

ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա Գալաթա Սէրայընըն թա պէօյիւք գաբուսը գարշըսընտա Ն° 206

Գալֆօրուլօ պիրատէրլէր՝ պու քէրրէ Բարիզտէն եաղ մէվսիմի իչիւն բէք կիւզէլ մօտա գումաշլար, մէսէլա ֆիռթանըլըգ վէ էլպիսէլի սաիրէ իչիւն էն եէնի իբէգլիւէր, սիւսլի թագըմ իչիւն բէք կիւզէլ էօռնիւլէր, ղայէթ սէվիմլի կարնիթիւրլէր, բասմանթըրիլէր, տանթէլալար, եէնի մօտա մանթօլար վէ սաիրէ կէթիրթմիշ օլտուգլարընը էհալիյէ իլան իտէրլէր.

Պիւթիւն պու մալլար՝ սօն մօտա վէ ալէա ճինստէն օլմագլա պէրապէր ղայէթ էհվէն ֆիյաթլա սաթըլըրլար. Ճէհէզ թագըմը տիւզիւլթէճէք օլան ֆամիլեալար տախի Գալֆօրուլօ պիրատէրլէրին մաղազասընա միւրաճաաթ իթտիքլէրինտէ, բէք պէօյիւք պիր ֆաիտէ պուլաճագլար տըր.